

Засновники: Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, Служба інформаційно-аналітичного забезпечення органів державної влади (СІАЗ). *Заснований у 2003 році. Виходить двічі на тиждень.*
Головний редактор В. Горовий, д-р іст. наук, професор, заступник гендиректора НБУВ. *Редакційна колегія:* М. Закіров, Ю. Половинчак, Л. Чуприна. *Бюлетень підготували:* Т. Гранчак, О. Симоненко, І. Рудь, В. Ворошилов, Ю. Якименко, О. Рябокони. *Адреса редакції:* НБУВ, просп. 40-річчя Жовтня, 3, Київ, 03039, Україна. Тел. (044) 524–25–48, (044) 525–61–03. E-mail: siaz2014@ukr.net, www.nbuviar.gov.ua. Свідоцтво про державну реєстрацію КВ № 5358 від 3 серпня 2001 р.

**Передрук матеріалів дозволяється лише
після погодження із СІАЗ: siaz2014@ukr.net**

РЕЗОНАНС

/Бюлетень матеріалів, підготовлених на базі аналізу
оперативної інформації електронних видань/

Додаток до журналу «Україна: події, факти, коментарі»

**№ 67
(20 грудня 2016 р.)**

ЗМІСТ

У ЦЕНТРІ УВАГИ.....	2
АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС.....	3
ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА	8
ВИКОНАВЧА ВЛАДА	20
ПОЛІТИКА.....	34
ЕКОНОМІКА	38
ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ СВІТОВИХ КРИЗОВИХ ТЕНДЕНЦІЙ.....	47

У ЦЕНТРІ УВАГИ

Коментар Президента України П. Порошенка щодо переходу ПриватБанку у власність держави

Вважаю своїм прямим обов'язком роз'яснити суть тих кроків, які вчора та сьогодні (18 і 20 грудня. – прим. ред.) здійснені щодо ПриватБанку.

Попри те що йдеться про приватну банківську установу, ці рішення не є чияюсь приватною справою. Вони безпосередньо стосуються приблизно половини дорослого населення України – фізичних осіб, які є його клієнтами. Рівно як і понад 50 % усіх юридичних осіб, зареєстрованих в Україні.

Опосередковано від стану справ в цьому банку залежить вся фінансово-економічна ситуація в країні – настільки він великий чи, як кажуть фахівці, системний. Через це його не можна помістити в прокрустове ложе стандартних технологій оздоровлення банків. Саме тому ми вдаємося до безпрецедентного рішення – його переходу в 100-процентну державну власність.

Держава бере на себе відповідальність і гарантує клієнтам ПриватБанку недоторканність і цілісність їхніх грошей.

В основі нашого рішення – порятунок банку та гарантування права власності на свої фінансові ресурси для всіх, хто розмістив їх у цій установі.

Заходів, яких протягом останніх двох років вживали приватні власники та топ-менеджери, виявилось недостатньо. Проблеми ПриватБанку накопичувалися роками. В умовах війни та економічної кризи вони ще більше загострилися. Акціонери не знайшли ресурсів для виконання обов'язкової програми докапіталізації. А чинна бізнес-модель, очевидно, себе вичерпала.

Виникла пряма загроза як самому банку, так і всій банківській системі України. Це очевидно нам самим. І з цього приводу протягом останніх шести місяців серйозну стурбованість постійно висловлювали наші ключові фінансові партнери – Міжнародний валютний фонд, Світовий банк, Європейський банк реконструкції та розвитку та ін.

Відтак очевидно, що єдиним способом зберегти банк і таким чином забезпечити збереження коштів його клієнтів є його перехід у власність держави. Альтернатива виглядала б безвідповідальною, бо вона означала заплющити очі, сховати голову у пісок і чекати, поки банк впаде.

Саме тому протягом останніх годин Рада національної безпеки і оборони, Національний банк, Кабінет Міністрів та Міністерство фінансів ухвалили всі юридично-формальні рішення для переходу ПриватБанку у повну державну власність. І саме ці рішення і врятували і банк, і банківську систему.

Новим власником стає держава в особі Міністерства фінансів. Щодо старих, приватних власників, то принципово важливою для нас є їхня відповідальна позиція, яка зафіксована у їхніх же листах до уряду і Національного банку. Там чорним по білому написано, що вони визнають необхідність та доцільність екстраординарного кроку та цілком підтримують перехід ПриватБанку у власність держави.

Для управління банком вже найнято нову високопрофесійну групу фахівців, до формування якої долучився в тому числі і Європейський банк реконструкції та розвитку.

Цій команді, Національному банку, Міністерству фінансів поставлено завдання забезпечити плавний перехід, стабільну роботу та обслуговування клієнтів у звичному режимі.

В першу чергу новий менеджмент має подбати про безперебійне обслуговування соціально чутливих клієнтів. Маю на увазі тих, хто живе від зарплати до зарплати, хто отримує через банк пенсії, стипендії, хто переказує гроші на лікування тощо.

Але в цілому ніхто не повинен постраждати від зміни власника. Рішення про перехід банку у власність та управління держави ми прийняли саме для того, щоб кожен клієнт був захищений і жоден з них не постраждав. А гроші, щоб опинилися у більшій безпеці, ніж будь-коли.

Для посилення захисту вкладників ПриватБанку у якості невідкладного я подав до Верховної Ради законопроект, який надає додаткові гарантії вкладів громадян у цій установі. Вони будуть такі ж самі, як для Ощадбанку – як для банку, що на 100 % належить державі.

Звертаюся до вас, шановні клієнти ПриватБанку: зберігайте спокій. Нова адміністрація вже бере всі важелі управління у свої руки. Прямо зараз, в ці години і хвилини.

В ситуації, що склалася, влада ухвалила єдиноправильне рятівне рішення: зберегти ваші гроші та примножити їх в успішному банку.

Гарантією того, що так буде і надалі, є наша взаємна довіра і співпраця. Ще раз наголошую, це – наша спільна справа

*(Офіційне інтернет-представництво Президента України
(<http://www.president.gov.ua>). – 2016. – 19.12).*

АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС

М. Закіров, заввідділу політологічного аналізу СІАЗ НБУВ

Підсумки візиту Президента Литовської Республіки Д. Грібаускайте

Однією з особливостей року, що минає, є чимала кількість значущих для новітньої історії нашої країни дат, які мають безпосередній зв'язок із 25-ю річницею незалежності України. Зокрема, 12 грудня 1991 р. були встановлені дипломатичні відносини між Україною й Литовською Республікою, і саме до цієї дати був приурочений офіційний візит президента Литовської Республіки Д. Грібаускайте, що відбувся на минулому тижні. Програмою візиту було передбачено ряд заходів на відзначення річниці встановлення дипломатичних відносин, проведення переговорів і участь президентів України й Литви у II Українсько-литовському економічному форумі.

За повідомленням прес-служби Президента України П. Порошенка, візит розпочався з офіційної церемонії зустрічі на ганку Адміністрації Президента України й подальшої бесіди П. Порошенка і Д. Грібаускайте віч-на-віч. За підсумками розмови вони оприлюднили спільну заяву. У ній ідеться про плідну співпрацю між країнами і дипломатичні відносини, які пройшли випробування

часом. Також у своїй заяві П. Порошенко і Д. Грібаускайте засудили окупацію Криму та російську агресію на Донбасі. «Наші держави рішуче засуджують тимчасову окупацію частини території України – Автономної Республіки Крим та м. Севастополь Російською Федерацією і її агресію на Донбасі. Ми закликаємо міжнародне співтовариство продовжити активні політичні, дипломатичні та інші зусилля для відновлення територіальної цілісності України в її міжнародно визнаних кордонах в інтересах стабільності і безпеки всієї Європи», – зазначено в повідомленні прес-служби (<http://www.president.gov.ua/news/spilna-zayava-prezidenta-ukrayini-petra-poroshenka-ta-prezid-39086>).

Не оминули увагою лідери обох країн і проблему пошуку шляхів примирення на Сході України. Президент П. Порошенко подякував Литві за підтримку мінських угод, зазначивши, що Україна надзвичайно цінує послідовну позицію Литви на підтримку чіткої імплементації мінських угод і тієї величезної ролі, яку відіграють мінські угоди у встановленні миру.

Президент України наголосив на особливому характері українсько-литовської співпраці в оборонній сфері. «У найважчі для нас часи Литва першою протягнула руку допомоги: постачала нам і зброю, і боєприпаси. Ми дуже дякуємо Литві за ту роль, яку вона відіграє в оздоровленні українських поранених військовослужбовців», – сказав П. Порошенко.

За підсумками зустрічі була прийнята Спільна заява Президента України П. Порошенка та Президента Литовської Республіки Д. Грібаускайте з нагоди 25-ї річниці встановлення дипломатичних відносин між двома державами. У ній, зокрема, наголошується: «Відносини між Україною та Литовською Республікою офіційно набули рівня стратегічного партнерства. Наші держави демонструють стабільно високу динаміку політичного діалогу, ефективну практичну співпрацю у політичній, економічній, науковій, технічній, культурній та гуманітарній сферах, активну співпрацю у питаннях імплементації Угоди про асоціацію між Україною та ЄС і реалізації курсу України на європейську і євроатлантичну інтеграцію» (<http://mfa.gov.ua/ua/news-feeds/foreign-offices-news/53127-robochij-vizit-prezidenta-litovsykoji-respubliki-dali-gribauskajte-do-ukrajini>).

Оцінюючи ситуацію в Україні, Президент Литовської Республіки Д. Грібаускайте у своєму виступі за результатами зустрічі висловила захоплення мужністю українців, які героїчно захищають свободу й незалежність власної країни. При цьому вона відзначила важливість підтримки України на усіх рівнях – міжнародному та двосторонньому, і запевнила в готовності Литви всіляко підтримувати Україну як на рівні європейських інституцій, так і на рівні міждержавних відносин. Глава Литовської держави також відзначила допомогу Україні у військовій сфері, у наданні військових інструкторів та поглиблення взаємодії між військовими України та Литви, зокрема і у форматі спільного Українсько-польсько-литовського батальйону (<http://mfa.gov.ua/ua/news-feeds/foreign-offices-news/53127-robochij-vizit-prezidenta-litovsykoji-respubliki-dali-gribauskajte-do-ukrajini>).

Особливої ваги і безпосередньо візиту, і висловленій президентом Литовської Республіки Д. Грібаускайте високій оцінці рівня взаємовідносин між нашими країнами надає той факт, що цей візит є першим з моменту неочікуваної перемоги на парламентських виборах у Литві Союзу селян та

зелених, який перейшов з опозиції у владу, сформувавши найбільшу фракцію у парламенті. Крім того, до цілком обґрунтованих побоювань щодо можливого коригування зовнішньополітичного курсу Вільнюса, пов'язаних зі зміною складу сил у литовському парламенті, додається незадоволення аудиторів Європейської рахункової палати темпами українських реформ. Отже, саме візит президента Литви мав розставити деякі крапки над «і» у питанні, чи залишатиметься Вільнюс і надалі одним з найголовніших захисників інтересів Києва всередині Євросоюзу (<http://www.dw.com/uk>).

З огляду на вищезазначене візит президента Литовської Республіки виходить за рамки суто символічних заходів, пов'язаних з 25-річчям відновлення дипломатичних відносин між Литвою та Україною. Як розповідає голова Центру польських і європейських студій Національного університету «Києво-Могилянська академія» О. Бетлій, приводом для візиту було саме відзначення важливої дати в новітній історії наших країн. На знак цього у програмі заходів є, зокрема, і відкриття Литовського скверу в Києві, який розташовуватиметься поблизу Софійської площі. У відповідь на це у столиці Литви з'явиться Український сквер – про це президенти домовилися ще під час попередньої зустрічі, зауважує експерт. Проте, як зазначає О. Бетлій, крім символічних акцій, ітиметься і про розроблення нової «дорожньої карти» стратегічного партнерства між Литвою та Україною, яка стосуватиметься ряду сфер: енергетики, безпеки, економіки та культури. Оскільки попередня «дорожня карта» була розрахована якраз до 2016 р., то нині логічним буде підбити підсумки та визначити подальші напрями співробітництва між двома державами, зазначає експерт (<http://www.dw.com/uk>).

Уже за першими підсумками візиту можна побачити, що експертні прогнози виявилися вірними. Зокрема, результатом плідної роботи з реалізації практичної частини візиту стало підписання важливих для наших країн документів. Як повідомив у Twitter прес-секретар Президента України С. Цеголко, Президент України П. Порошенко і президент Литви Д. Грібаускайте в Києві підписали «дорожню карту» розвитку стратегічного партнерства на 2017–2018 рр.

Крім того, за результатами засідання ради Президентів України і Литовської Республіки, заснованої ще у 2002 р. українським Президентом Л. Кучмою та його литовським колегою В. Адамкусом, у якій узяли участь П. Порошенко і Д. Грібаускайте, було підписано ряд двосторонніх документів. Угоду про співпрацю у сфері захисту навколишнього середовища уклали Міністерство екології та природних ресурсів України та Міністерство охорони навколишнього середовища Литви. Документ спрямований на посилення співпраці в галузі охорони навколишнього середовища та раціонального використання природних ресурсів, а також взаємодії сторін з метою розв'язання регіональних і глобальних екологічних проблем. Меморандумом про розуміння між українським Міністерством охорони здоров'я і Міністерством охорони здоров'я Литви передбачається обмін інформацією, досвідом і фахівцями, проведення тренінгів і спільних досліджень з метою розвитку й реформування системи охорони здоров'я в Україні, профілактики та контролю захворювань, удосконалення політики у сфері медицини, медичної та психологічної реабілітації. Крім того, голова Державної служби України з питань праці Р. Чернега та посол Литовської Республіки в Україні М. Януконіс підписали

протокол про співробітництво між Державною службою України з питань праці та Державною інспекцією праці Литви. Зазначений документ визначає форми двостороннього співробітництва: обмін експертами, організацію практичних занять, участь у конференціях та інших заходах (<http://vecherniy.kharkov.ua/news/127323>).

Поряд з поступальним розвитком економічного й гуманітарного співробітництва між нашими країнами можна сподіватися і на збереження попередніх політичних відносин. Зокрема, опитані DW експерти висловили впевненість, що попри ротацію політичного лідерства у литовському парламенті очікувати різких змін у зовнішньополітичному курсі країни не варто. Зокрема, директор вільнюського Центру досліджень Східної Європи Л. Кояла пояснює, що після перемоги на виборах лідери Союзу селян та зелених підтвердили, що продовжуватимуть втілювати той самий порядок денний у сфері зовнішньої політики, що й попередній уряд. У політичній силі запевнили, що обиратимуть міністрів закордонних справ і оборони у тісній кооперації з президентом Д. Грібаускайте. «Тому не варто дивуватися, що Л. Лінкявічюс зберіг свою позицію глави МЗС, у той час коли досвідчений дипломат Р. Каробліс буде главою Міністерства оборони», – зазначає експерт Л. Кояла (<http://www.dw.com/uk>).

Переконливим прикладом збереження обраного політичного вектора є той факт, що саме Литва місяць тому стала ініціатором розширення списку персональних санкцій ЄС через анексію Криму Росією. Шість із восьми депутатів, обраних до Державної думи Росії від анексованого півострова, стали фігурантами ще одного списку (додаток до тих двох, які ще до обрання були включені у перелік). Як нагадує український політичний експерт О. Бетлій, глава литовського МЗС тоді наголосив: «Щодо всього, що стосується агресії Росії, що пов'язане з порушенням суверенітету України, мають застосовуватися санкції». Експерт зазначає, що особливістю Литви є послідовність у важливих зовнішньополітичних питаннях попри зміну політиків при владі. Разом з одноставною підтримкою України з боку всіх ключових партій це дає підстави вважати Литву країною, на яку українці можуть розраховувати, наголосує О. Бетлій (<http://www.dw.com/uk>).

Саме про послідовність підтримки зовнішньополітичного курсу України свідчить і висловлене президентом Литви Д. Грібаускайте сподівання, що громадяни України у 2017 р. зможуть їздити в країни Європейського Союзу без віз. «Ми будемо намагатися допомогти вашій країні в пошуку рішення для отримання безвізового режиму. Я сподіваюся, що це рішення буде імplementовано в наступному році, і українці зможуть вільно їздити у Європу», – сказала вона. Більше того, президент Д. Грібаускайте заявила, що підтримує ідею створення проукраїнської коаліції у світі. «Я підтримую думку, що треба створити проукраїнську коаліцію, коаліцію з Україною, коаліцію за мир і безпеку в Європі, за свободу наших народів і за процвітання наших народів. Тут у нас збігаються думки. Нам треба показувати приклад, нам треба роз'яснювати, що нам треба воювати з пропагандою, нам треба подолати брехню, нам треба бути на позитиві, будувати майбутнє проукраїнської коаліції у світі», – сказала Президент Литовської Республіки (<http://nv.ua/ukr/world/geopolitics/vizit-gribauskaite-v-ukrajinu-ideja-proukrajinskoji-koalitsiji-u-sviti-i-dopomogu-v-otrimanni-bezviza-322488.html>).

Натомість, слід мати на увазі, що для збереження прихильного ставлення і підтримки України з боку західних партнерів наша країна має виконувати і свою частину роботи. Так, на думку експертів, попри незмінність курсу Литви щодо України, варто реалістично оцінювати її можливості щодо захисту інтересів Києва у ЄС. Як зазначає директор вільнюського Центру досліджень Східної Європи Л. Кояла, невідворотне розчарування повільними темпами реформ в Україні не змінить позиції Литви, але привертати увагу інших країн, більше занепокоєних проблемами міграції, зростанням євроскептицизму, ситуацією на Близькому Сході тощо, буде важче. Саме тому литовський експерт вважає, що глобальні тенденції не сприяють тому, аби пов'язані з Україною теми лягали в основу порядку денного ЄС. Натомість О. Бетлій закликає не применшувати ролі балтійської країни у регіоні та її внеску в допомогу Україні. Вільнюс, для якого вкрай важливим є стримування Росії, координує свої дії з іншими країнами Балтії, Польщею та державами Скандинавії, таким чином підсилюючи свою позицію. «Тому голос Литви і Грібаускайте як дуже сильного європейського лідера добре чуто», – підкреслює український експерт. Отже, можна сподіватися, що Вільнюс і надалі використовуватиме всі можливі механізми, аби підвищити рівень підтримки України (<http://www.dw.com/uk>).

На важливий напрям домашньої роботи української влади і громадянського суспільства під час свого візиту вказала президент Литовської Республіки Д. Грібаускайте. На її переконання, корупція приносить Україні більше шкоди, ніж військові дії. «Ваша країна проходить зараз через дуже важливі, глибокі реформи, які є болісними для народу, і дуже важливо зберегти терпіння... Нещодавні е-декларації продемонстрували, що у вас дуже багато роботи попереду в питанні боротьби з корупцією, яка іноді приносить більше шкоди вашій країні, ніж війна. Це виклик, який не зможуть подолати тільки політики. Потрібно, щоб весь народ України об'єднався», – сказала вона. За її словами, Вільнюс і далі підтримуватиме Україну в проведенні реформ на всіх рівнях – міжнародному, європейському та двосторонньому (<http://nv.ua/ukr/world/geopolitics/vizit-gribauskajte-v-ukrajinu-ideja-proukrajinskoji-koalitsiji-u-sviti-i-dopomogu-v-otrimanni-bezviza-322488.html>).

Як зазначає експерт П. Рудяков, Д. Грібаускайте передала дуже важливий сигнал від ЄС. Зокрема, виступаючи на II Українсько-литовському економічному форумі 12 грудня в Києві, вона сказала: «Особисто я і також міжнародне співтовариство вважає, що у вашому випадку корупція становить більшу загрозу, ніж сама російська загроза... Ми всі хочемо бачити, що вам болить за вашу країну, що ви хочете міняти вашу країну і допомагати вашим людям... Тільки тоді ми зможемо вам допомагати. В іншому випадку ви залишитеся самі по собі» (<http://rian.com.ua/columnist/20161214/1019648612.html>).

Підкреслюючи важливість висловленої президентом Литви думки, експерт наголошує: «Те, що вона хотіла сказати від себе особисто і від імені своєї країни, вона сказала у форматі двостороннього спілкування з П. Порошенком. Те, що їй доручили сказати не від себе особисто, вона сказала з трибуни Економічного форуму. Озвучивши таким чином новий підхід не однієї тільки Литви, і не країн Балтії, і навіть не країн Балтії, посилені цілою Польщею. А когось, хто взявся формувати і формулювати нову політику Євросоюзу щодо України. Або вже сформував і сформулював, відклавши

момент її вилучення з-під сукна і переведення в публічну площину на перші тижні роботи нової американської адміністрації».

Отже, на думку П. Рудякова, зволікання з реформами й подоланням корупції «переповнили чашу терпіння європейців. І тепер, судячи з усього, настає час платити за європейськими рахунками». «Як умова для отримання в майбутньому допомоги від Євросоюзу висувається вимога чи взятися допомагати власним громадянам, чи принаймні виказати готовність це робити», – робить висновок експерт (<http://rian.com.ua/columnist/20161214/1019648612.html>).

Таким чином, аналіз підсумків грудневого візиту президента Литовської Республіки Д. Грібаускайте та думок експертного середовища переконливо свідчать, що, незважаючи на ротації у литовському парламенті, всебічна співпраця наших країн і надалі зберігатиме позитивну динаміку. Водночас слід зазначити, що за змістом висловлених думок і оцінок візит вийшов далеко за рамки двосторонніх відносин. На думку експертів, перед Україною постає проблема зниження кредиту довіри з боку європейських партнерів, які надалі більш наполегливо вимагатимуть підвищення ефективності реформ і успішного подолання корупції.

ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА

Голова Верховної Ради України А. Парубій, 20 грудня, відкрив ранкове засідання.

Народні депутати на пропозицію головуючого хвилиною мовчання вшанували пам'ять українських військовослужбовців, які загинули під час бою на Світлодарській дузі.

Представники депутатських фракцій і груп виступили з оголошеннями, заявами, повідомленнями, пропозиціями. Головуючий оголосив про виключення народного депутата Н. Савченко зі складу депутатської фракції «Батьківщина». Парламентарії приступили до розгляду питань порядку денного:

Прийнято Закон «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2016 рік».

Законом внесено зміни до статті 1 Закону України «Про Державний бюджет України на 2016 рік» та додатків № 1, № 3 і № 7 до Закону, якими збільшено доходи і видатки державного бюджету (разом та за загальним фондом) на 4360 млн грн.

Законом збільшено на 4360 млн грн субвенцію з державного бюджету місцевим бюджетам на надання пільг та житлових субсидій населенню на оплату електроенергії, природного газу, послуг тепло-, водопостачання і водовідведення, квартирної плати (утримання будинків і споруд та прибудинкових територій), вивезення побутового сміття та рідких нечистот (далі - субвенція на надання пільг та житлових субсидій населенню на оплату житлово-комунальних послуг) з розподілом між місцевими бюджетами.

Законом збільшено доходи загального фонду державного бюджету на 4360 млн грн, у т.ч. за такими видами доходів:

частина чистого прибутку (доходу) державних унітарних підприємств та їх об'єднань, що вилучається до відповідного бюджету, та дивіденди (дохід), нараховані на акції (частки, паї) господарських товариств, у статутних капіталах яких є державна власність (код 21010000), – на 2050 млн грн;

збори на обов'язкове державне пенсійне страхування з окремих видів господарських операцій (код 24140000) – на 2310 млн грн.

Закон прийнято з урахуванням пропозицій Комітету з питань бюджету.

Проект Закону зареєстровано за №5502.

Народні депутати не підтримали пропозицію головуючого про продовження вечірнього засідання до завершення розгляду питань порядку денного.

Прийнято Закон «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2016 рік».

Законодавчим актом внесено зміни до статті 5 Закону України «Про Державний бюджет України на 2016 рік» та додатків № 3 і № 7 до Закону, внаслідок чого передбачається перерозподілити видатки державного бюджету (разом та за загальним фондом) на 2.451.619,4 тис грн.

Законом збільшено на 2451,6 млн грн (або на 6%) субвенцію з державного бюджету місцевим бюджетам на надання пільг та житлових субсидій населенню на оплату електроенергії, природного газу, послуг тепло-, водопостачання і водовідведення, квартирної плати (утримання будинків і споруд та прибудинкових територій), вивезення побутового сміття та рідких нечистот (далі – субвенція на надання пільг та житлових субсидій населенню на оплату житлово-комунальних послуг) з розподілом між місцевими бюджетами.

Законом для збалансування бюджетних показників внаслідок збільшення вказаних видатків зменшено видатки для Пенсійного фонду за бюджетною програмою «Фінансове забезпечення виплати пенсій, надбавок та підвищень до пенсій, призначених за пенсійними програмами, та дефіциту коштів Пенсійного фонду» (код 2506080) на таку ж суму (2451,6 млн грн).

Законом доповнено статтю 5 Закону положенням, згідно з яким у разі відхилення офіційного курсу гривні до долара США на 31.12.2016 р. від курсу, що застосовувався під час складання державного бюджету, допускається відхилення від граничного обсягу державного боргу і гарантованого державою боргу на такий офіційний курс.

Закон прийнято з урахуванням пропозицій Комітету з питань бюджету.

Проект Закону зареєстровано за № 5482.

До порядку денного сесії включено ряд законопроектів.

Народні депутати 229 голосами підтримали пропозицію головуючого про продовження вечірнього засідання до завершення розгляду питань порядку денного.

Прийнято Закон «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підприємств залізничного транспорту, майно яких розташоване на території проведення антитерористичної операції».

Законом передбачається тимчасово встановити мораторій на звернення стягнення на активи ПАТ «Укрзалізниця» за зобов'язаннями підприємств залізничного транспорту, майно яких розміщене на території проведення антитерористичної операції та не передане ПАТ «Укрзалізниця» у встановленому порядку як правонаступнику прав і обов'язків зазначених

підприємств, а також на період дії мораторію зупинено виконавчі провадження та заходи примусового виконання рішень за такими зобов'язаннями.

Законом доповнено Розділ III «Перехідні та прикінцеві положення» Закону України «Про особливості утворення публічного акціонерного товариства залізничного транспорту» пунктами 5¹, 5² такого змісту:

«5¹. До проведення відповідно до законодавства інвентаризації і оцінки майна підприємств залізничного транспорту, майно яких розміщене на території проведення антитерористичної операції та затвердження передавального акту цього майна Товариству як правонаступнику прав і обов'язків зазначених підприємств, встановити мораторій на звернення стягнення на активи Товариства за зобов'язаннями таких підприємств.

5². Мораторій на звернення стягнення на активи Товариства, встановлений п. 51 цього Закону, втрачає чинність після проведення відповідно до законодавства інвентаризації і оцінки майна підприємств залізничного транспорту, майно яких розміщене на території проведення антитерористичної операції та затвердження передавального акту цього майна Товариству, але не пізніше ніж через 6 місяців з дня завершення антитерористичної операції.».

Закон прийнято з уточненнями.

Проект Закону зареєстровано за №5428 (*Офіційний веб-портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2016. – 20.12).*

Офіс з фінансового та економічного аналізу у Верховній Раді розробив розширену інфографіку бюджетного процесу

Підготовка Державного бюджету – це довготривалий процес, до якого залучаються команди фахівців різних інститутів державної влади. Експерти Офісу з фінансового та економічного аналізу у Верховній Раді України розпочали готувати серію інфографічних матеріалів, в яких схематично і просто актуалізовано логістику бюджетного процесу.

Довідково: Офіс з фінансового та економічного аналізу у Верховній Раді України (ОФЕА) створено в рамках проекту «Підтримка реформи управління державними фінансами», який виконує німецька федеральна компанія Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH за дорученням Федерального Міністерства економічної співпраці та розвитку Німеччини (BMZ) та Міністерства Великобританії з питань міжнародного розвитку (DfID) на підставі Листа про наміри між Апаратом ВР, Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH, Вестмінстерською фундацією за демократію (WFD) та ГО «Ліга інтернів» від 19 листопада 2015 р.

Місія: «Посилення ефективності і якості економічного та фінансового законодавства, яке розробляє і ухвалює Верховна Рада України, та підвищення використання наявної в Україні фінансової та економічної інформації для здійснення ефективного нагляду та аналізу» (Офіційний веб-портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2016. – 20.12).

Комітет з питань прав людини, національних меншин і міжнародних відносин провів круглий стіл на тему: «Використання механізмів Міжнародного кримінального суду для захисту інтересів України в міжнародних судах»

Голова Комітету Г. Немиря на початку заходу зазначив, що «в умовах неоголошеної війни питання ратифікації Римського Статуту та тісної співпраці з Міжнародним кримінальним судом - це не лише питання справедливості, це стосується встановлення миру у нашій державі».

За його словами, «справжній мир неможливий без справедливості, а справедливість неможлива, коли безкарними залишаються ті, хто стоїть за злочинами проти людяності, злочином агресії».

Г. Немиря наголосив, що Україна вже двічі зверталася до МКС з проханням визнання його юрисдикції щодо злочинів, скоєних під час Революції Гідності (2014 р.), та злочинів, пов'язаних з анексією Криму і окупацією частини Донбасу (2015 р.).

За його словами, під час візиту до Сенегалу цього місяця він мав зустріч з прокурором Міжнародного Кримінального Суду (МКС) Ф. Бенсудою, під час якої йшлося про результати попереднього вивчення офісом прокурора двох звернень України до МКС.

Г. Немиря також нагадав, що зобов'язання щодо ратифікації нашою державою Римського Статуту є частиною Угоди про асоціацію між Україною та ЄС

«Усі 28 держав-членів ЄС входять до МКС. Я сподіваюся, на пришвидшення ратифікації Римського статуту нашою державою. Це буде свідчити про наближення України до ЄС не на словах, а на ділі», - підкреслив Г. Немиря.

Під час круглого столу відбулося експертне дослідження перспектив розгляду Міжнародним кримінальним судом потенційних міжнародних злочинів, які були вчинені під час протестів Євромайдану, в окупованому Криму і в ході збройного конфлікту на Донбасі, та створення в національному законодавстві механізмів ефективної співпраці з Міжнародним кримінальним судом.

Начальник Департаменту спецрозслідувань ГПУ С. Горбатюк поінформував про співпрацю правоохоронних органів України з МКС, зокрема щодо двох звернень України до МКС, зазначивши, що, на жаль, внаслідок нещодавнього реформування ГПУ, було зменшено кількість співробітників, які займаються цими справами.

«Влада не захищає права людей в анексованому Криму та на окупованому Донбасі. Тому й відбувається зволікання з ратифікацією Римського Статуту та приєднанням до МКС. Влада добре розуміє, що їй теж доведеться відповідати», - сказав народний депутат С. Тарута.

Народний депутат Н. Веселова закликала владу нарешті визнати, що вимушені переселенці та громадяни України, які залишилися в анексованому Криму та на тимчасово окупованій території Донбасу, є постраждалими та заручниками.

Юрист ГО «Регіональний центр прав людини» В. Набухотний під час виступу повідомив, що його організація займається збором доказів щодо

вимушеного переселення людей з Криму до Росії. Частина доказів вже була передана до МКС у листопаді цього року.

У круглому столі взяли участь народні депутати, тимчасово виконуючий обов'язки Директора департаменту міжнародного права МЗС України О. Гіренко, представники органів державної влади, громадських та міжнародних організацій.

Захід проведено за наслідками візиту делегації правозахисників та офіційної делегації Генеральної прокуратури України до Офісу Прокурора Міжнародного кримінального суду в Гаазі, де були передані подання до МКС по Євромайдану, Криму та Донбасу (*Офіційний веб-портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2016. – 20.12).*

Питання ефективного й об'єктивного контролю з боку держави за фінансовим ринком розглянуто на виїзному засіданні Комітету з питань фінансової політики й банківської діяльності.

Голова комітету С. Рибалка під час засідання, яке відбулося в Івано-Франківську, заявив, що «для розвитку фінансового ринку потрібен ефективний і об'єктивний контроль з боку держави».

«Державний контроль, з одного боку, має забезпечувати чіткі та прозорі правила гри на ринку і визначення обов'язкових нормативів, а з іншого – так само прозоро та неупереджено здійснювати контроль за їх виконанням. Для реалізації цієї мети потрібен регулятор, який не лише має достатній спектр повноважень, технічну й матеріальну здатність їх виконувати, а найголовніше – повинен мати правові інструменти для регулювання та відсутність правових колізій, які заважають застосуванню цих інструментів», – сказав С. Рибалка.

Члени комітету взяли до відома інформацію про роботу Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг за рік, що завершується, а також основні напрями роботи й перспективи законодавчої ініціативи на 2017 р.

За словами С. Рибалки, у комітеті сьогодні є ряд законопроектів, які стосуються різних ринків фінансових послуг і робота над якими проводиться у співпраці з Нацкомфінпослуг. Він також підкреслив, що триває доопрацювання до другого читання законопроекту щодо консолідації функцій з державного регулювання ринків фінансових послуг (реєстр. № 2413а), який стосується того, яка установа має здійснювати державне регулювання ринків фінансових послуг.

«Зараз, на жаль, склалася ситуація, коли є гостра необхідність в очищенні ринку від компаній, які або не ведуть діяльності, або ведуть діяльність, яка фактично не має жодного відношення до задекларованої. Але регулятор має замало дієвих інструментів для вчасного реагування на такі порушення. Це пов'язано в першу чергу з прогалинами нашого законодавства. Тому наше завдання полягає у вдосконаленні законодавства. Наш комітет у співпраці з Нацкомфінпослуг та експертами фінансового ринку напрацьовує нові механізми нагляду», – наголосив С. Рибалка.

За результатами обговорення комітет домовився з Нацкомфінпослуг про підготовку проекту змін до Закону України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг», які передбачають підвищення ефективності державного регулювання та нагляду за ринком небанківських

фінансових послуг.

Комітет також розглянув і одногосно ухвалив рішення рекомендувати парламенту прийняти за основу законопроект про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо окремих видів облігацій (реєстр. № 5068) (*Офіційний веб-портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2016. – 19.12*).

Перший заступник Голови Верховної Ради України І. Геращенко й голова Комітету в закордонних справах Г. Гопко взяли участь в урочистому відкритті бульвару В. Гавела та меморіальної дошки на його честь у Солом'янському районі Києва.

І. Геращенко разом з колегами активно підтримували ініціативу перейменування колишнього бульвару Лепсе на бульвар В. Гавела, враховуючи позиції Українського інституту національної пам'яті та громадськості.

За її словами, В. Гавел – знакова постать для незалежної України. «Він не просто перший президент незалежної Чехії, великий демократ, людина, яка боролась з тоталітаризмом і давала точну оцінку тому, що таке є Радянський Союз. В. Гавел був великим другом України. Сьогодні йому було би боляче від того, що Європейський Союз гальмує шлях України в безвізовому режимі», – зазначила І. Геращенко під час урочистого відкриття бульвару.

Перший віце-спікер наголосила, що 10 років тому в день 70-річного ювілею В. Гавел був удостоєний найвищої нагороди України – ордена Ярослава Мудрого, а сьогоднішнє відкриття меморіальної дошки є другою важливою історичною подією.

Голова Комітету в закордонних справах Г. Гопко відзначила посилення двосторонньої співпраці між Україною та Чеською Республікою й подякувала за підтримку України в рамках роботи парламентських асамблей. «Нам вкрай важливо співпрацювати з Чехією в усіх міжнародних організаціях. Ми дякуємо Чеській Республіці за підтримку України в боротьбі за територіальну цілісність та незалежність», – зауважила Г. Гопко.

Участь в урочистому відкритті бульвару В. Гавела також узяли міністр культури Чеської Республіки Д. Герман і тимчасово повірена у справах Чеської Республіки в Україні З. Цаїсова, а також заступник міністра культури України Р. Карандеев, голова Українського інституту національної пам'яті В. В'ятрович, представники громадськості (*Офіційний веб-портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2016. – 16.12*).

Перший віце-спікер Верховної Ради і представник України у тристоронній контактній групі І. Геращенко анонсувала звільнення 15 осіб зі списку ОРДЛО.

Як розповіла І. Геращенко під час брифінгу у Верховній Раді, це необхідно, щоб стимулювати процес звільнення заручників і його якнайшвидше розблокувати.

Віце-спікер наголосила: «Ми сьогодні робимо заяву про те, що Україна передає 15 осіб із списку ОРДЛО, серед яких є важкохворі і літні люди, серед них є шість жінок, щоб розблокувати процес звільнення заручників».

І. Геращенко уточнила, що ці люди будуть помилувані Указом Президента за допомогою інших процесуальних можливостей.

Вона також зазначила, що українська сторона готова в рамках обміну полоненими звільнити 228 осіб зі списку, представленого ОРДЛО, хоча бойовики вимагають звільнення одразу 1 тис. своїх поплічників.

«У цьому списку (понад 1 тис. прізвищ) є близько 200, які неможливо встановити. Також там є повтори прізвищ, там є понад 100 осіб, які здійснили тяжкі злочини, зокрема вбивства й масові вбивства, і вони не підпадають під амністію. Там десятки людей, які не мають стосунку до мінського процесу – злочини й кишенькові злочини, друзі бойовиків. Там також десятки людей, які вийшли на волю за “законом Савченко”... Ми заявили, що готові передати 228 осіб», – наголосила І. Геращенко.

У свою чергу керівник Центру зі звільнення полонених при СБУ Ю. Кочанов зазначив, що українська сторона готова найближчим часом передати список з 228 осіб, за винятком 15, у профільну комісію з помилування і далі передати цих осіб представникам так званих «ЛНР/ДНР» (*Канал 24 (<http://24tv.ua>). – 2016. – 15.12*).

Фракція «Батьківщина» вирішила не ініціювати питання про позбавлення народного депутата Н. Савченко мандата народного депутата. Про це заявила лідер фракції Ю. Тимошенко на прес-конференції.

«Зараз у неї своя дорога, і вона має право своєю дорогою йти. Партія “Батьківщина” не буде ініціювати позбавлення Н. Савченко депутатського мандата, бо люди віддали за неї голоси – і вона має право працювати у Верховній Раді», – сказала Ю. Тимошенко.

Вона додала, що якби була можливість повернутися в минуле, то партія «Батьківщина» все одно включила б Н. Савченко до свого виборчого списку.

Нагадаємо, 15 грудня ввечері фракція «Батьківщина» ухвалила рішення про виключення народного депутата Н. Савченко зі свого складу. Крім того, у Верховній Раді збирають голоси за виключення Н. Савченко з Комітету з питань нацбезпеки (*Канал 24 (<http://24tv.ua>). – 2016. – 16.12*).

Голова Комітету з питань прав людини, національних меншин і міжнаціональних відносин Г. Немиря провів зустріч зі спеціальним уповноваженим з питань України в МЗС Німеччини послом А. Портманом.

Сторони обмінялися думками щодо ситуації в Україні, зокрема на Сході України, та щодо забезпечення прав і свобод вимушених переселенців і громадян України, які залишилися в анексованому Криму та на тимчасово окупованій території Донбасу.

«Зараз в Україні майже 2 млн вимушених переселенців, а в держави досі відсутня стратегія і політика щодо цієї категорії громадян. Ці люди є громадянами України, і наш обов’язок захистити їхні права і свободи», – сказав Г. Немиря.

У цьому зв’язку він поінформував свого співрозмовника про результати виїзного засідання Комітету з питань прав людини, національних меншин і міжнаціональних відносин стосовно питань моніторингу дотримання прав

внутрішньо переміщених осіб та громадян України, які проживають у зоні проведення антитерористичної операції в Луганській області (22–23 листопада 2016 р., Сєверодонецьк), і про запланований на січень тематичний день у Верховній Раді України, під час якого розглядатимуться законопроекти щодо захисту прав вимушених переселенців.

У свою чергу А. Портман висловив підтримку незалежності, суверенітету й територіальної цілісності України та наголосив на необхідності забезпечення прав і свобод усіх категорій громадян України (*Офіційний веб-портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2016. – 15.12*).

Представники Комітету в закордонних справах узяли участь у парламентській конференції з нагоди 25-річчя відновлення дипломатичних відносин між Україною й Болгарією.

13 грудня в Народних зборах Республіки Болгарія відбулася парламентська конференція, присвячена 25-й річниці відновлення дипломатичних відносин між Україною й Республікою Болгарія.

У заході взяли участь голова Комітету Верховної Ради України в закордонних справах Г. Гопко, голова підкомітету з питань євроатлантичного співробітництва і європейської інтеграції Комітету Верховної Ради України в закордонних справах С. Заліщук та Надзвичайний і Повноважний Посол України в Республіці Болгарія М. Балтажи.

Голова Комітету в закордонних справах Г. Гопко відзначила Республіку Болгарію як одного з найважливіших партнерів України в регіоні Південно-Східної Європи і висловила сподівання на подальшу активізацію міжпарламентського співробітництва та поживлення політичного діалогу на найвищому і високому рівнях. Під час свого виступу Г. Гопко висловила вдячність за послідовну підтримку Болгарією суверенітету й територіальної цілісності Української держави, яка має надзвичайне значення для українського народу, який бореться з агресією з боку Росії.

Голова підкомітету з питань євроатлантичного співробітництва і європейської інтеграції Комітету в закордонних справах С. Заліщук зазначила, що Україна розраховує на підтримку болгарської сторони щодо запровадження безвізового режиму поїздок до країн ЄС для українських громадян, на визнання Республікою Болгарія голодомору актом геноциду українського народу, на підтримку Болгарії в питанні завершення процесу ратифікації ЄС Угоди про асоціацію з Україною. Торкаючись питання забезпечення безпеки України, народний депутат України С. Заліщук висловила сподівання на підтримку болгарської сторони щодо інтеграції України в НАТО.

Надзвичайний і Повноважний Посол України в Республіці Болгарія під час свого виступу на конференції відзначив дружній і партнерський характер українсько-болгарських відносин упродовж 25 років, який підтверджувався насамперед під час контактів на найвищому і високому рівні. Приємно відзначити, що Болгарія була серед перших країн, яка протягла руку допомоги під час Революції гідності, і впродовж останніх майже трьох років окреслилася стала тенденція до нарощування політичного діалогу, який є своєрідним двигуном секторального співробітництва.

На завершення парламентської конференції була підписана спільна заява

голів Комітетів у закордонних справах Верховної Ради України та Народних зборів Республіки Болгарія як знак взаємної підтримки й солідарності двох парламентів і готовності до нарощування позитивної динаміки взаємної співпраці *(Офіційний веб-портал Верховної Ради України (http://iportal.rada.gov.ua). – 2016. – 14.12).*

Комітет з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи рекомендує парламенту прийняти за основу законопроект про внесення змін до ст. 48 Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи».

У законопроекті (реєстр. № 5297) пропонується поновити право на отримання щорічної допомоги на оздоровлення для дітей, які втратили внаслідок Чорнобильської катастрофи одного з батьків, та евакуйованих із зони відчуження у 1986 р.

Як зазначили автори документа, проект закону не потребує додаткових видатків з Державного бюджету України. Кошти для проведення виплат зазначеній категорії громадян у 2016 р. передбачені бюджетною Програмою 2501200 «Соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи», головним розпорядником яких є Міністерство соціальної політики.

Головне науково-експертне управління підтримує прийняття вказаного проекту за основу в першому читанні, оскільки він спрямований на забезпечення права на соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи *(Офіційний веб-портал Верховної Ради України (http://iportal.rada.gov.ua). – 2016. – 15.12).*

Комітет з питань будівництва, містобудування і житлово-комунального господарства підтримує законопроект щодо відповідальності за виготовлення, збут або використання пристроїв, що знижують показники лічильників електричної чи теплової енергії.

Члени комітету розглянули законопроект № 3819 на засіданні 8 грудня.

Законопроектом пропонується доповнити Кримінальний кодекс новою ст. 188-2 такого змісту: «Стаття 188-2. Виготовлення, збут або використання пристроїв, що знижують показники лічильників електричної чи теплової енергії. У ній сказано: «Виготовлення, збут або використання пристроїв, що знижують показники лічильників електричної чи теплової енергії, караються штрафом до 500 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або виправними роботами на строк до двох років».

Ті самі дії, вчинені повторно або за попередньою змовою групою осіб, або службовою особою з використанням службового становища, караються штрафом від 500 до 1000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або позбавленням волі до п'яти років».

Під час обговорення зазначалося, що внесення доповнення до Кримінального кодексу обумовлено наявністю проблем, пов'язаних з незаконним використанням електричної чи теплової енергії як фізичними, так і

юридичними особами, що спричиняє прямі фінансові втрати як з боку енергопостачальних компаній, так і держави в цілому.

Так, за даними ПАТ «Київенерго», кожного року тільки столичні МАФи нелегально споживають електроенергії на понад 1 млн грн.

Народні депутати у цьому зв'язку зазначили, що чинне законодавство, а саме ст. 188-1 Кримінального кодексу, передбачає кримінальну відповідальність за безоблікове споживання електричної енергії без дозволу енергопостачальника, самовільне підключення до його мереж, пошкодження приладу обліку, зриву пломби та дій споживача, які призводять до заниження показів приладу обліку. При цьому для визначення розміру майнової шкоди, у випадку виявлення порушень, застосовується Методика обчислення розміру відшкодування збитків, завданих електропостачальнику внаслідок порушення споживачем Правил користування електричною енергією для населення.

На думку ініціаторів права законодавчої ініціативи, передбачена ст. 188-1 кримінальна відповідальність не повною мірою сприяє запобіганню незаконному використанню електричної чи теплової енергії не тільки тому, що вищезгадана Методика є недосконалою та породжує сумніви щодо правильності обчислення розміру відшкодування збитків енергопостачальнику.

Народні депутати вважають, що запобігти незаконному використанню тепло- та електроенергії допоможе також введення кримінальної відповідальності за виготовлення, збут або використання пристроїв, що знижують показники лічильників електричної чи теплової енергії. Саме використання таких приладів, які останнім часом широко рекламуються як такі, що нібито допомагають економити електричну та теплову енергію, наносять неабиякі втрати електро- й теплопостачальникам.

Члени комітету підтримали законопроект, прийняття якого сприятиме зниженню втрат електричної чи теплової енергії за рахунок її незаконного використання.

Комітет за результатами обговорення ухвалив рішення запропонувати головному комітету – Комітету з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності рекомендувати Верховній Раді прийняти законопроект за основу та в цілому (*Офіційний веб-портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2016. – 15.12*).

Комітет з питань соціальної політики, зайнятості та пенсійного забезпечення рекомендує Верховній Раді прийняти за основу законопроект, прийняття якого змінить діючий порядок покриття витрат на виплату й доставку пенсій працівників, зайнятих на будівництві метрополітенів і каналізаційних колекторів.

Члени комітету розглянули проект закону «Про внесення змін до Закону України “Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування”» (реєстр. № 5264).

Під час обговорення зазначалося, що законопроект передбачає доповнити перелік осіб, виплата й доставка пільгових пенсій яким здійснюється за рахунок коштів державного бюджету до досягнення ними пенсійного віку, особами, зайнятими повний робочий день на підземних роботах на будівництві

метрополітенів і каналізаційних колекторів, за списком робіт і професій, затвердженим Кабінетом Міністрів України.

Народні депутати вважають, що реалізація запропонованих змін і визначення джерелом фінансування кошти державного бюджету дасть змогу зняти непосильне фінансове навантаження на підприємства метробудівної галузі, усуне загрозу банкрутства чи перепрофілювання, створить умови для їх збереження й подальшого розвитку.

Члени комітету підтримали законопроект, зазначивши, що умови виплати пенсій особам, які працюють на будівництві метрополітену протягом повного робочого дня, зайняті на роботах з особливо шкідливими й особливо важкими умовами праці, повинні бути такими ж, як у тих працівників, що працюють на підземних роботах, на будівництві шахт і рудників (*Офіційний веб-портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2016. – 15.12*).

Комітет з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування рекомендує парламенту прийняти за основу проект закону України про внесення змін до ст. 59 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» (щодо обов'язкового оприлюднення актів органів та посадових осіб місцевого самоврядування).

Законопроектом (реєстр. № 4142) пропонується встановити обов'язок органів і посадових осіб місцевого самоврядування оприлюднювати власні акти в офіційних виданнях (відомостях, бюлетенях, збірниках, інформаційних листках тощо), друкованих засобах масової інформації та на офіційних веб-сайтах органів місцевого самоврядування.

Члени комітету взяли до уваги, що:

– Головне науково-експертне управління апарату Верховної Ради України пропонує за результатами розгляду в першому читанні повернути законопроект суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання;

– Комітет Верховної Ради України з питань свободи слова та інформаційної політики пропонує прийняти законопроект за основу;

– Комітет Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя вказав, що законопроект не суперечить положенням Конституції України;

– Комітет Верховної Ради України з питань бюджету ухвалив рішення про те, що законопроект не має прямого впливу на показники бюджету, оскільки його реалізація забезпечуватиметься за рахунок і в межах коштів місцевих бюджетів, що передбачаються на утримання органів місцевого самоврядування, а також на підтримку заснованих ними засобів масової інформації. У разі прийняття відповідного закону він може набирати чинності в терміни, визначені авторами законопроекту;

– Комітет Верховної Ради України з питань запобігання і протидії корупції вказав, що законопроект відповідає вимогам антикорупційного законодавства;

– Комітет Верховної Ради України з питань європейської інтеграції дійшов висновку про те, що законопроект не належить до пріоритетних сфер адаптації законодавства України до законодавства ЄС або регулюється національним законодавством країн-членів ЄС, а отже, не потребує експертного

висновку;

– Комітет Верховної Ради України з питань інформатизації та зв'язку рекомендує прийняти законопроект за основу ***(Офіційний веб-портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2016. – 13.12).***

Комітет з питань соціальної політики, зайнятості та пенсійного забезпечення розглянув практику застосування і стан виконання Закону України «Про внесення зміни до статті 40 Закону України “Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування” щодо порядку визначення заробітної плати для обчислення пенсії».

Члени комітету розглянули питання в порядку здійснення контрольної функції під час засідання 7 грудня.

Народні депутати зазначили, що Закон № 1043-VIII відновив норму, яка існувала до 1 січня 2016 р., що забезпечило право тим особам, які не мали високої заробітної плати після 2000 р., надати заробітну плату за 60 місяців до 1 липня 2000 р. Зміни в законодавстві щодо порядку визначення заробітної плати при призначенні пенсій дали можливість збільшити розмір пенсійного забезпечення громадян.

Члени комітету заслухали представника Пенсійного фонду, який зазначив, що на підставі довідок про заробітну плату за 60 місяців до 1 липня 2000 р. проведено перерахунки пенсій і збільшено їхній розмір у середньому на 269,00 грн – до 1 550,52 грн для 31 тис. осіб. Загалом з 15 квітня 2016 р. (з дня набрання чинності Законом № 1043) органи Пенсійного фонду провели обчислення пенсій з урахуванням заробітної плати до липня 2000 р. для 90 тис. осіб, середній розмір пенсій яких становив 1690,51 грн.

Водночас під час обговорення було звернуто увагу на те, що Пенсійним фондом не забезпечено приведення своїх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом. Так, у Порядку подання та оформлення документів для призначення (перерахунку) пенсій досі зазначено, що довідка про заробітну плату (дохід) до 1 липня 2000 р. може бути подана лише в період до 1 січня 2016 р.

За результатами розгляду питання члени комітету запропонували Пенсійному фонду України внести зміни до Порядку подання та оформлення документів для призначення (перерахунку) пенсії згідно з вимогами Закону № 1043. Також рекомендовано провести роз’яснювальну роботу із залученням представників територіальних державних архівних установ на підприємствах, установах, організаціях, а також у засобах масової інформації щодо необхідності підтвердження первинними документами відомостей про заробітну плату, які надаються громадянами для призначення (перерахунку) пенсій, дотримання вимог щодо збереження архівних документів і порядку їх передачі до архівних установ у випадках ліквідації, банкрутства, реорганізації ***(Офіційний веб-портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2016. – 13.12).***

ВИКОНАВЧА ВЛАДА

Президент П. Порошенко вітає ухвалення на пленарному засіданні Генеральної Асамблеї ООН Резолюції «Ситуація з правами людини в Автономній Республіці Крим та місті Севастополь (Україна)».

«Щиро вдячний всім партнерам за голос на підтримку та участь у підготовці цього важливого документа. Відтепер на найвищому міжнародному рівні дана Резолюція закріплює за Росією статус окупаційної влади та покладає на неї всю відповідальність за бруталне порушення прав людини на тимчасово окупованій території України – в Автономній Республіці Крим та місті Севастополь», – наголосив П. Порошенко.

Глава держави підкреслив, що це рішення Генасамблеї ООН «надважливий знак міжнародної єдності та солідарності у той час, коли в Криму застосовуються гірші практики Радянського Союзу, включаючи методи “каральної психіатрії”, показові судилища, викрадення, тортури і навіть навмисні вбивства людей, які відкрито виступають проти російської окупації української території».

«Сьогоднішнє рішення – демонстрація широкого фронту підтримки міжнародного права та засадничих цінностей післявоєнного світоустрою. Агресор повинен відчувати високу ціну за вчинені злочини на українській території», – підкреслив Президент.

П. Порошенко наголосив: «Найефективніший та безальтернативний шлях відновити справедливість – це повна деокупація та відновлення суверенітету України над Кримським півостровом. Крим – це Україна. Ми продовжуємо боротьбу» *(Офіційне інтернет-представництво Президента України (<http://www.president.gov.ua>). – 2016. – 19.12).*

Президент П. Порошенко провів телефонну розмову з директором-розпорядником Міжнародного валютного фонду К. Лагард.

К. Лагард привітала рішення про націоналізацію ПриватБанку, що стало важливим кроком на шляху оздоровлення банківської системи України.

Директор МФВ відзначила зважені та рішучі кроки керівництва України, зокрема голови Національного банку України В. Гонтаревої у цьому питанні, що має визначальне значення для збереження суспільної довіри та стабільності банківської системи.

Співрозмовники також обговорили процес розгляду проекту Державного бюджету України на наступний рік і перспективи його ухвалення.

П. Порошенко та К. Лагард скоординували кроки у розвитку подальшої взаємодії між Україною і МВФ у рамках виконання програми розширеного фінансування.

Співрозмовники домовилися про проведення двосторонньої зустрічі в січні 2017 р. *(Офіційне інтернет-представництво Президента України (<http://www.president.gov.ua>). – 2016. – 19.12).*

Президент України П. Порошенко провів телефонну розмову з віце-президентом США Д. Байденом.

Віце-президент США привітав рішення української влади щодо націоналізації ПриватБанку.

Під час розмови відзначалося, що цей сміливий і необхідний крок демонструє рішучість та відданість України подальшому впровадженню необхідних реформ.

П. Порошенко та Д. Байден скоординували дії з підтримки України в контексті програми співпраці з Міжнародним валютним фондом.

Президент України поінформував віце-президента США про ситуацію на Донбасі, зокрема про сплановану Росією збройну атаку в районі Світлодарської дуги.

Д. Байден засудив триваючі провокації та спроби російських бойовиків загострити безпекову ситуацію на Донбасі ***(Офіційне інтернет-представництво Президента України (<http://www.president.gov.ua>). – 2016. – 19.12).***

Президент України П. Порошенко провів телефонну розмову з президентом Європейського парламенту М. Шульцом.

Глава Української держави подякував президенту Європарламенту за чітку позицію на підтримку України під час засідання Європейської Ради, яке пройшло у Брюсселі 15 грудня. Це стосується, зокрема, розблокування процесу ратифікації Угоди про асоціацію, безвізового режиму для України та продовження санкційного режиму щодо Росії у відповідь на триваюче порушення територіальної цілісності та суверенітету України.

М. Шульц підтвердив готовність Європейського парламенту завершити всі відповідні внутрішні процедури з тим, щоб виконати зобов'язання Євросоюзу щодо надання українським громадянам права на безвізові поїздки до ЄС.

Президент Європейського парламенту також підкреслив важливість якнайскорішого завершення ратифікації Угоди про асоціацію і висловив готовність всіляко сприяти цьому процесу ***(Офіційне інтернет-представництво Президента України (<http://www.president.gov.ua>). – 2016. – 19.12).***

Президент України П. Порошенко провів телефонну розмову з президентом Європейського банку реконструкції та розвитку С. Чакрабарті.

Президент ЄБРР підтримав рішення про передачу ПриватБанку у власність держави. «Ми вважаємо правильним та сміливим Ваше рішення його націоналізувати і готові надати всю необхідну допомогу», – заявив він.

С. Чакрабарті також високо оцінив дії української влади на шляху до очищення банківської системи та впровадження реформ у країні ***(Офіційне інтернет-представництво Президента України (<http://www.president.gov.ua>). – 2016. – 19.12).***

Президент України П. Порошенко провів телефонну розмову з президентом Європейської ради Д. Туском.

Співрозмовники скоординували позиції напередодні засідання Європейської ради, яке відбудеться 15 грудня в Брюсселі.

Д. Туск запевнив, що зробить усе можливе для ратифікації Угоди про асоціацію між Україною і ЄС, а також сприятиме якнайшвидшому завершенню процедури надання українцям безвізового режиму.

Президент П. Порошенко наголосив, що розраховує на продовження санкцій ЄС проти Росії через невиконання нею мінських домовленостей. Він також висловив занепокоєння гуманітарною ситуацією в сирійському Алеппо і зазначив, що за такі дії Росія заслуговує на окремі санкції (**Офіційне інтернет-представництво Президента України (<http://www.president.gov.ua>). – 2016. – 14.12).**

Президент П. Порошенко провів телефонну розмову з віце-президентом США Д. Байденом.

Співрозмовники обговорили ситуацію на Донбасі та стан виконання мінських домовленостей. Д. Байден привітав гуманітарні ініціативи глави держави задля звільнення українських заручників з полону російських бойовиків.

Президент висловив сподівання на продовження санкційної політики США проти Росії, у тому числі з урахуванням вчинених злочинів у Алеппо.

Сторони також обговорили перебіг українських реформ і питання співпраці України з МВФ (**Офіційне інтернет-представництво Президента України (<http://www.president.gov.ua>). – 2016. – 15.12).**

Президент України привітав Ш. Мірзієєва з обранням на високу посаду. Глави держав відзначили обопільну зацікавленість в активізації діалогу між Україною та Республікою Узбекистан на всіх рівнях.

У контексті поглиблення двосторонньої взаємодії була відзначена важливість проведення у 2017 р. чергового засідання Спільної українсько-узбецької комісії із усебічного співробітництва.

Окрема увага була приділена розвитку торговельно-економічної складової двосторонніх відносин. Зокрема, ішлося про участь українських компаній у реалізації програм з розвитку інфраструктури, енергетики, електрифікації залізничних шляхів та інших проектів на території Узбекистану.

Лідери двох країн обговорили також питання взаємодії в рамках міжнародних організацій. П. Порошенко запросив Ш. Мірзієєва здійснити візит в Україну. Запрошення було з вдячністю прийнято (**Офіційне інтернет-представництво Президента України (<http://www.president.gov.ua>). – 2016. – 13.12).**

Президент П. Порошенко переконаний, що завдяки проведенню судової реформи правосуддя в Україні стане доступним, відкритим, професійним і некорумпованим.

У присутності глави держави присягу склали судді, які були призначені на посаду в перехідний період судової реформи задля забезпечення громадянам доступу до правосуддя. За даними Ради суддів України, на цьому етапі через звільнення значної кількості старих суддів мала місце недоукомплектація судів різних інстанцій, що унеможливило їх ефективну роботу.

Глава держави звернув увагу новопризначених суддів на те, що нині Україна переживає якісно новий період свого розвитку, а її громадяни особливо гостро потребують захисту правди, справедливості, чесного і справедливого суду. Президент зазначив, що на суддів, які сьогодні приведені до присяги, покладається величезна відповідальність.

П. Порошенко акцентував, що новопризначені судді першими розпочинають свою роботу в умовах зміненого Основного закону України. Наступними складатимуть присягу судді нового Верховного Суду, конкурс до якого нині триває. Упродовж найближчих трьох місяців кандидати, які подали свої документи для участі в конкурсі, пройдуть декілька етапів відбору. П. Порошенко закликав комісію бути чесною, неупередженою та відкритою, а громадськість пильно слідкувати за перебігом конкурсу.

Глава держави висловив сподівання, що законопроект «Про Вищу раду правосуддя» буде доопрацьовано з урахуванням зауважень і ухвалено вже наступного тижня (з 19 грудня. – Прим. ред.).

Ще одним пріоритетом Президент назвав розроблений Радою з питань судової реформи та підтриманий Венеціанською комісією законопроект «Про Конституційний Суд України», який встановлює конкурсні процедури відбору суддів Конституційного Суду, запроваджує новацію – інститут конституційної скарги, яка є додатковим механізмом захисту прав і свобод громадян. Не менш важливим, на думку П. Порошенка, є доопрацювання та прийняття нового процесуального законодавства (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (<http://www.president.gov.ua>). – 2016. – 15.12*).

Президент П. Порошенко повідомив, що найближчим часом варто очікувати новин щодо звільнення заручників. «Думаю, що найближчим часом ви почуєте дуже важливі ініціативи з цього приводу», – заявив глава держави під час робочої поїздки до Івано-Франківської області.

Відповідаючи на питання журналістів стосовно участі народного депутата Н. Савченка в переговорах з терористами, Президент наголосив, що держава Україна представлена у тристоронній контактній групі. «За дії народних депутатів несуть відповідальність політичні сили, від яких вони обиралися, – зазначив він. – Я дійсно дуже шкодую, бо ця людина пройшла величезні випробування. І я думаю, що такі кроки не несуть користі ані їй, ані Україні». При цьому глава держави наголосив, що Україна докладатиме максимум зусиль, щоб повернути додому заручників, які незаконно утримуються як у Російській Федерації, так і на окупованій території, яка перебуває під контролем Російської Федерації. «І ті, хто окупував територію, мають понести абсолютно чітку

відповідальність», – підсумував він.

Президент подякував І. Геращенко, яка є його представником у вирішенні гуманітарних питань на Сході України та працює в тристоронній контактній групі, за наполегливі зусилля для повернення наших заручників додому (*Офіційне інтернет-представництво Президента України* (<http://www.president.gov.ua>). – 2016. – 14.12).

Президент П. Порошенко відкрив нове підприємство «СЕ Борднетце-Україна» – виробника кабельно-провідникової продукції для концерну «Фольксваген», яке розпочало свою роботу в м. Чортків Тернопільської області.

«Якщо у 2014 р. головним завданням було зупинити ворога, у 2015 р. – створити власні Збройні сили, то у 2016 р. головним завданням є підняття економіки», – сказав Президент, виступаючи перед працівниками підприємства, під час робочої поїздки до Тернопільської та Івано-Франківської областей.

Глава держави зазначив, що після 14 кварталів, коли починаючи з 2012 р. відбувалося падіння української економіки, «ми маємо перші паростки економічного зростання в Україні». Він зазначив, що вдалося зупинити інфляцію, збільшити розміри золото-валютних резервів і активізувати прихід іноземних інвесторів.

«Замість того щоб брати кредити, які треба повертати, потрібно залучати інвестиції, які створюють нові робочі місця, дають податки, нові технології. Відкриття цього виробництва є запорукою і ознакою успіху України», – сказав Президент.

За його словами, відкриття нового заводу, де об'єдналися потенціали українських виробників, німецьких і японських інвесторів, є яскравим прикладом взаємовигідної співпраці з іноземними партнерами, а також свідченням сприятливого ділового клімату на Тернопільщині. «Надзвичайно приємно руйнувати скепсис усіх, хто не вірить в Україну», – сказав П. Порошенко.

Президент особливо підкреслив, що принциповим є розвиток підприємств у таких містечках, як Чортків, і назвав цей приклад продовженням політики децентралізації, яка дає змогу місцевим громадам отримувати значну частину коштів для власних потреб та розвиватися громадам. «Децентралізація, коли влада і гроші з Києва віддаються громадам, привела до різкого зростання місцевих бюджетів», – сказав П. Порошенко та додав, що перевиконання місцевих бюджетів завдяки цій реформі становило 60 %.

«Вперше об'єднані територіальні громади отримали кошти на розвиток», – зазначив Президент і наголосив на тому, що влада робить рішучі кроки з ефективного використання коштів в умовах прозорості та спрямування їх на ремонти й будівництво шкіл, дитячих садків, лікарень і доріг.

Президент зазначив, що чортківська філія заводу «Борднетце-Україна» – це 500 нових робочих місць. Улітку наступного року планується завершити другу чергу та ввести в експлуатацію виробництво електронного та електричного устаткування для автотранспортних засобів. Це забезпечить робочими місцями ще 1,5 тис. жителів Тернопільщини.

Президент наголосив, що вперше урядом прийнято рішення підвищити мінімальну заробітну плату не на 10, 15 чи 20 %, а більше ніж удвічі: «Працююча людина тепер отримуватиме не менше 3 тис. 200 грн». Він зазначив, що такі кроки дадуть можливість не лише підвищити соціальні стандарти, а й забезпечити збільшення надходжень до Пенсійного фонду та місцевих бюджетів.

Глава держави наголосив, що в Україні тривають важливі реформи, і подякував інвесторам, які повірили в Україну: «Вони не просто голосують за Україну. Вони голосують євро, долларом і гривнею».

П. Порошенко ознайомився з виробничим процесом і поспілкувався з трудовим колективом підприємства.

«СЕ Борднетце-Україна» – міжнародна компанія, заснована фірмою «Сумітомо електрик Борднетце» у 2006 р. Підприємство є системним розробником і постачальником продукції для моделей автомобілів «Фольксваген», «Шкода», «Сеат», «Ауді». Група компаній представлена заводами і представництвами, які розташовані в різних країнах світу з понад 10 тис. працівників (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (<http://www.president.gov.ua>). – 2016. – 14.12*).

Президент П. Порошенко під час робочої поїздки до Івано-Франківської області ознайомився з перебігом реконструкції доріг на прикладі ділянки дороги Стрий – Мамалига (Н-10).

«Будівництво доріг є одним із магістральних напрямів за останні два роки», – сказав П. Порошенко та подякував профільному міністру за ініціативу із запровадження контролю якості виконання ремонтних робіт на дорогах.

«Ключова цифра, яка сьогодні має звучати, що у 2016 р. ми ввели в експлуатацію по кілометражу доріг у 10 разів більше, ніж у 2015 р. Я дуже вітаю вашу ініціативу щодо забезпечення контролю і якості виконання робіт, контролю вартості 1 км дороги», – сказав П. Порошенко.

Президент привітав ініціативу парламентської коаліції, фракцій, уряду щодо збільшення на 15–20 млрд грн видатків у Держбюджеті 2017 року на дорожнє будівництво. Він висловив упевненість у тому, що дорожнє будівництво буде продовжено і на Сході України: «Впевнений в тому, що 2016–2017 рр. увійдуть в історію України як роки дорожнього будівництва».

Глава держави зауважив, що між областями може бути проведено змагання з ефективності використання коштів на дорожнє будівництво. Він додав, що буде забезпечено аудит ефективності витрачання коштів.

П. Порошенко наголосив на важливості залучення українських виробників, підрядників і працівників до робіт з реконструкції та будівництва доріг.

Президент також зазначив, що громадськість має залучатися до контролю за якістю виконання робіт і використання коштів.

На розвиток дорожнього господарства Івано-Франківської області у 2016 р. передбачено видатки в сумі 1281,6 млн грн, у тому числі з державного бюджету – 1041,6 млн грн, місцевого бюджету – 240,0 млн грн. У поточному році відремонтовано 130,4 км автомобільних доріг (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (<http://www.president.gov.ua>). – 2016. – 14.12*).

Президент П. Порошенко направив звернення до Верховної Ради України та визначив як невідкладний для позачергового розгляду проект закону № 5490 «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України (щодо удосконалення механізмів забезпечення завдань кримінального провадження)».

Завданням законопроекту є вдосконалення положень діючого законодавства, які наразі створюють умови для уникнення кримінальної відповідальності особами, які у складі організованих груп і злочинних організацій скоїли особливо тяжкі злочини. Ідеться також про приведення його у відповідність до практики Європейського суду з прав людини й забезпечення права на справедливий суд, удосконалення положень діючого законодавства, які регулюють питання відкриття сторонам матеріалів кримінального провадження, здійснення спеціального досудового розслідування та судового провадження.

Зокрема, проектом закону пропонується передбачити можливість здійснення виклику особи, яка перебуває за межами України, шляхом надіслання повістки за останнім відомим місцем її проживання чи перебування та обов'язкового публікування в друкованих засобах масової інформації Кабінету Міністрів України або Верховної Ради України та на офіційному веб-сайті органу, що здійснює досудове розслідування. У таких випадках особа вважається належним чином ознайомлена зі змістом повістки про виклик з моменту її опублікування у цих засобах масової інформації.

Законопроект передбачає також збільшення до 18 місяців максимально допустимого строку тримання під вартою для випадків, коли йдеться про особливо складні кримінальні провадження щодо особливо тяжких злочинів, скоєних організованими групами, злочинними організаціями.

Ухвалення цього закону дасть змогу виправити існуючі недоліки кримінального процесу в питанні відкриття матеріалів досудового розслідування сторонами кримінального провадження і встановити належні гарантії судового контролю над таким процесом. Законопроект спрямований на усунення недоліків здійснення спеціального досудового розслідування та спеціального судового провадження. Зміни також мають на меті вдосконалення положення щодо строків тримання під вартою та досудового розслідування й підстав і порядку їх продовження, що сприятиме уникненню від відповідальності осіб, які вчинили тяжкі та особливо тяжкі злочини (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (<http://www.president.gov.ua>). – 2016. – 15.12*).

Прем'єр-міністр України В. Гройсман спільно зі співголовою стратегічної групи радників з підтримки реформ в Україні І. Міклошем і представниками громадянського суспільства й експертного середовища обговорили підсумки реалізації реформ уряду у 2016 р. та перспективні напрями роботи у 2017 р.

В. Гройсман розповів представникам експертного середовища про основні напрями роботи уряду щодо проведення реформ і досягнуті результати. Так, Кабінет Міністрів розпочав реформу адміністрування податків, державної служби, енергетичну реформу, продовжив боротьбу з корупцією, затвердив

концепцію реформи охорони здоров'я, зробив значний поступ у дерегуляції та поліпшенні ділового клімату. З 1 серпня запроваджено електронну систему ProZorro у всіх державних закупівлях. Також Кабінет Міністрів відкрито і вчасно розробив проект Державного бюджету на 2017 рік для планового провадження бюджетного процесу у країні.

Серед подальших планів уряду: зміни у фіскальній політиці, реформа державних підприємств і приватизація, продовження дерегуляції і поліпшення бізнес-клімату та боротьби з корупцією, розробка земельної та пенсійної реформ, створення умов для відкритого і прозорого енергетичного ринку та нарощення видобутку газу в Україні. Уряд перебуває на фінальній стадії щодо затвердження та імплементації середньострокового стратегічного плану дій.

«Ми передбачаємо на 2017 р. серйозні плани: економічне зростання, ми подвоюємо мінімальну заробітну плату, будемо інвестувати в розвиток нашої держави і реалізацію тих завдань, які є, – зазначив глава уряду, говорячи про перспективи уряду на наступний рік. – Завдань у нас є надзвичайно багато. Нам потрібні знання, лідерство і підтримка. Хочу вас запевнити, знання і розуміння того, куди рухатися і яким чином потрібно приймати рішення, в уряді і в мене як Прем'єр-міністра є. Все, що ми можемо змінити в кращий бік, будемо обговорювати спільно і комунікувати з суспільством. Такі важливі системні рішення зроблять з України абсолютного лідера в регіоні, переконаний у цьому. У нас немає жодних об'єктивних підстав жити в тих нищівних умовах, в яких сьогодні живуть українські громадяни».

Присутні експерти відзначили відкритість уряду та досягнуті ним результати, зокрема у реформах сфер боротьби з корупцією, дерегуляції, покращення адміністрування податків і державного управління.

Так, за словами виконавчого директора Transparency International Ukraine, головного експерта групи громадської ініціативи «Реанімаційний пакет реформ» «Антикорупційна реформа» Я. Юрчишина, за оцінками експертів, цього року «реформаторський посыл більше перемістився до уряду».

«Українська влада робить реформи не для Міжнародного валютного фонду, не для Європейського Союзу, а для України, українців і для кращого життя», – підкреслив у свою чергу співголова стратегічної групи радників з підтримки реформ в Україні І. Міклош.

Учасники зустрічі обговорили, зокрема, перспективи провадження реформи митної служби, подальшого проведення децентралізації влади, боротьби з корупцією, енергоефективних заходів, питання виплати стипендій, розробки земельної і пенсійної реформ.

У зустрічі взяли участь представники інвестиційної компанії Dragon Capital, Міжнародного фонду «Відродження», громадянської мережі «ОПОРА», Інституту економічних досліджень і політичних консультацій, Центру економічної стратегії, VoxUkraine, Transparency International Ukraine, благодійного фонду «Інститут розвитку освіти», Центру політико-правових реформ, громадської ініціативи «Реанімаційний пакет реформ», Асоціації «Енергоефективні міста України», Аналітичного центру CEDOS, Благодійного фонду «Пацієнти України», Центру політичних студій та аналітики «Ейдос», Київської школи економіки, Центру демократії та верховенства права, громадських організацій «Інститут суспільно-економічних досліджень» та «Інститут громадянського суспільства», Всеукраїнської мережі людей, які

живуть з ВІЛ/СНІД, а також стратегічної групи радників з підтримки реформ в Україні (*Урядовий портал (<http://www.kmu.gov.ua>). – 2016. – 16.12).*

Уряд має намір підсилити реформу з децентралізації влади та місцеве самоврядування у країні й передбачає на наступний рік ряд інструментів, що забезпечать продовження зростання місцевих бюджетів. Про це заявив Прем'єр-міністр України В. Гройсман, відкриваючи Форум об'єднаних громад «Децентралізація: нові можливості».

«Підтримка уряду у вас є. Хочу вас запевнити, що все, що залежить від мене як Прем'єр-міністра країни і йряду, буде зроблено для того, щоб підсилити реформу з децентралізації влади, підсилити місцеве самоврядування, – наголосив Прем'єр-міністр, звертаючись до представників об'єднаних територіальних громад. – Для нас важливо, щоби ми побудували систему, яка дасть кожному право, можливості до розвитку».

У бюджеті на наступний рік закладено як додаткові ресурси на підтримку регіонального розвитку 9 млрд грн. У тому числі уряд уперше запровадив Державний фонд регіонального розвитку як автоматичний механізм. Також збережено систему фінансової децентралізації.

У цьому контексті В. Гройсман зазначив, що місцеві бюджети минулого й позаминулого року зростали на 50 % і більше. Наступного року уряд бачить зростання їх надходжень ще на 25 %.

Протягом 11 місяців 2016 р. доходи місцевих бюджетів зросли більше ніж на 44 млрд грн, зауважив він.

«Коли я бачу, що до об'єднання територіальних громад бюджет громади на одного мешканця був 600 грн, а сьогодні – 2 тис., то я говорю, що це дуже добре, що так зросли бюджети. ...є добра новина: це тільки початок. Далі буде більше ресурсів, більше можливостей і більше успіхів. Але це все лежить у площині серйозної, системної роботи», – зазначив глава уряду.

Говорячи про напрями використання додаткових ресурсів, Прем'єр-міністр зауважив, що сьогодні на місцях необхідно, зокрема, створити якісну систему охорони здоров'я та освіти. «Ми маємо з вами перестати гратися у популізм і створити якісну нову українську школу, щоби кожна дитина, яка приходить до загальноосвітньої школи, була конкурентною, отримала знання і здібності, які дозволять їй бути успішною. Ваше лідерство тут є визначальним, – зазначив В. Гройсман. – Нам потрібна якісна школа, ФАП, якісна лікарня. Уряд для вас і в цьому питанні є надійним партнером. Усі наші реформи, які ми будемо далі робити, будемо робити спільно з вами і заради тих людей, які живуть у громадах».

Прем'єр-міністр подякував лідерам об'єднаних територіальних громад за мужність узяти на себе відповідальність і закликав зберігати лідерство та продовжували зміни, що принесуть успіх.

«Доки я буду Прем'єр-міністром, доки від мене будуть залежати державні рішення, я нікому не дам хоч на півкроку наблизитися до того, щоб зруйнувати систему децентралізації влади», – запевнив В. Гройсман (*Урядовий портал (<http://www.kmu.gov.ua>). – 2016. – 15.12).*

В Україні мають бути створені всі належні умови для проведення успішної судової реформи, результатом якої буде справедливий суд з найвищою довірою суспільства. Про це Прем'єр-міністр України В. Гройсман заявив під час зустрічі з представниками громадянського суспільства та експертного середовища спільно зі співголовою стратегічної групи радників з підтримки реформ в Україні І. Міклошем.

«Мене турбує сьогодні, щоби ми створили належні умови для проведення успішної судової реформи в країні. Конституційні зміни прийняті, закони прийняті, тепер питання імплементації. Наскільки ми якісно імплементуємо, настільки буде залежати, чи отримаємо ми справедливий суд, який буде мати найвищу довіру суспільства. Я би хотів, щоби в Україні найвищу довіру суспільства мав український суд. Бо це буде єдиним критерієм відновлення справедливості для українських громадян», – наголосив В. Гройсман.

За його словами, «тоді це буде означати, що ніхто, де б він яку позицію не займав, не буде жартувати зі зловживанням, бо буде знати, що справедливий суд, який матиме довіру суспільства, завжди поставить у будь-якому питанні зловживань крапку» (*Урядовий портал (<http://www.kmu.gov.ua>). – 2016. – 16.12).*

Під головуванням віце-прем'єр-міністра з питань європейської і євроатлантичної інтеграції України І. Климпуш-Цинцадзе відбулося чергове засідання Комісії з питань координації євроатлантичної інтеграції у новому форматі.

Аби виявити проблемні питання в частині реалізації трастових фондів НАТО, у засіданні взяли участь не тільки представники міністерств і відомств, які відповідають за реалізацію трастових фондів, а й була запрошена делегація представництва НАТО в Україні на чолі з її керівником А. Вінніковим.

І. Климпуш-Цинцадзе повідомила, що з метою максимального ефекту реалізації роботи у рамках трастових фондів НАТО, комунікація має відбуватися комплексно – на міжвідомчому рівні з визначеними відповідальними фахівцями як на стратегічному, так і на тактичному й оперативному рівнях. Тому вже найближчим часом буде створено механізм координації реалізації трастових фондів НАТО, який функціонуватиме в системі Урядового офісу з європейської та євроатлантичної інтеграції із залученням служби віце-прем'єр-міністра.

За словами учасників засідання, серед нагальних проблем, з якими вони зіштовхуються під час реалізації трастових фондів, – невідповідність українського законодавства до процедур, які існують у державах-членах Альянсу в контексті військово-технічного співробітництва, необхідність удосконалення міжвідомчої взаємодії відомств оборонно-безпекового сектору, а також термінологічна специфіка перекладу документації.

Голова представництва НАТО в Україні А. Вінніков зазначив, що підтримка України союзниками є безпрецедентною, але ключ до успіху все ж залишається в Україні. «Наразі ще не всі фонди наповнені коштами, але ми на цьому шляху», – додав він (*Урядовий портал (<http://www.kmu.gov.ua>). – 2016. – 15.12).*

Перші вибори в об'єднаних територіальних громадах – це можливість посилити місцеве самоврядування і провести системні зміни в Україні. На цьому наголосив віце-прем'єр-міністр, міністр регіонального розвитку, будівництва та ЖКГ Г. Зубко 18 грудня під час брифінгу в с. Нова Борова, перебуваючи з робочою поїздкою на Житомирщині.

«Перш за все сьогоднішні вибори – це практично день народження нових громад, нової перспективи України. Двадцять дві області сьогодні проводять вибори і отримають ще додатково 143 громади. Сьогоднішній день важливий для того, щоб посилити місцеве самоврядування і провести системні зміни в Україні», – сказав Г. Зубко.

Віце-прем'єр-міністр відвідав Новоборівську об'єднану територіальну громаду, де зустрівся з активом громади, а також оглянув місцеву гімназію та дитячий садок, що були реконструйовані за кошти Державного фонду регіонального розвитку.

«Сьогодні ми бачимо школу, дитячий садок, шкільний автобус, спортивний майданчик, альтернативну котельню, відремонтовані вулиці, бібліотеку, і ці зміни відбуваються по всій Україні. Збільшення кількості ОТГ, їхнього доходу – це ріст України і ріст її незалежності», – підкреслив Г. Зубко (*Урядовий портал (<http://www.kmu.gov.ua>). – 2016. – 18.12*).

Кабінет Міністрів України на засіданні 18 грудня 2016 р. ухвалив рішення про входження держави до капіталу ПАТ «ПриватБанк».

Відповідно до цього рішення 100 % акцій банку належатиме державі в особі Міністерства фінансів. Це гарантує клієнтам ПАТ «ПриватБанк» захист розміщених у ньому коштів і заощаджень, допоможе уникнути системних ризиків для банківського сектору та стане запорукою збереження фінансової стабільності у країні.

Це рішення дасть змогу захистити понад 20 млн громадян України, які зберігають кошти в цьому банку та користуються його сервісами. У першу чергу йдеться про 3,2 млн пенсіонерів і 1,6 млн інших соціально незахищених верств населення. Усі вони матимуть повний доступ до своїх рахунків.

Наразі банк працює у звичайному режимі та виконує зобов'язання перед клієнтами й партнерами.

Держава була змушена взяти на себе відповідальність за подальшу долю ПриватБанку та його клієнтів, не допустити поглиблення його проблем. На жаль, проблеми у банку накопичувалися вже багато років і посилювалися останнім часом. Основною їх причиною стала невважена кредитна політика банку, що призвела до втрати банком капіталу.

Понад два роки Національний банк вів роботу з акціонером у напрямі розробки та виконання плану докапіталізації. Проте план виконано не було. При цьому Національний банк України встановив, що на сьогодні загальна потреба ПриватБанку в капіталі становила 148 млрд грн.

Національний банк України, усвідомлюючи всі ці проблеми та враховуючи важливість його як системного банку для здоров'я фінансового сектору й економіки країни в цілому, не міг чекати довше та відніс банк до категорії неплатоспроможних. Відтак регулятор звернувся до уряду з пропозицією

передати цей системно важливий банк у державну власність.

Також акціонери надіслали лист до Кабінету Міністрів України з проханням про входження держави у капітал ПАТ «ПриватБанк». Цим листом акціонери зобов'язалися реструктурувати кредити, надані банком юридичним особам, з урахуванням вимог Національного банку до 1 липня 2017 р.

Перехід ПАТ «ПриватБанк» у державну власність відбудеться відповідно до ст. 41.1 Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб».

«Дотримання законодавства, нормативів та планів капіталізації є принциповим для стійкого розвитку банків та фінансової стабільності країни. Акціонери не виконали програми докапіталізації, тому Національний банк України, зважаючи на системну важливість банку, ініціював входження держави у капітал банку», – заявила голова НБУ В. Гонтарева.

«З огляду на системне значення цього найбільшого у державі банку було прийнято рішення передати банк у власність державі. Це дозволить зберегти гроші владників та врятувати фінансову систему країни. Уряд виділяє кошти, які стабілізують банк, для цього у бюджеті передбачені необхідні кошти. При цьому бюджет залишиться збалансованим. Бюджетні параметри залишаються в межах, обумовлених програмою МВФ», – наголосив міністр фінансів України О. Данилюк.

Міжнародні фінансові організації та учасники фінансового ринку поінформовані про розвиток подій.

Ситуація під контролем, адже ПАТ «ПриватБанк» уже управляє держава. Він здійснює операції у звичайному режимі. Колишнє керівництво банку погодилося сприяти роботі антикризової команди (*Урядовий портал* (<http://www.kmu.gov.ua>). – 2016. – 19.12).

15 грудня перший заступник міністра соціальної політики О. Крентовська поінформувала представників громадськості про виконання Плану пріоритетних дій уряду в соціальній сфері в 2016 році.

Одним з основних досягнень є посилення соціального захисту працюючих громадян. Урядом розроблено та 06.12.2016 р. Верховною Радою України прийнято Закон України № 5130 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України», який дає змогу затвердити з 1 січня 2017 р. розмір мінімальної заробітної плати на рівні 3 тис. 200 грн, що дорівнює розміру фактичного прожиткового мінімуму. Це вперше зроблено з часів незалежності України.

«Працююча людина не повинна бути об'єктом соціальної допомоги. В системі державної підтримки залишаються лише незахищені верстви населення, які цього потребують», – зазначила О. Крентовська. Також завдяки прийняттю Закону № 5130 очікується збільшення надходжень у бюджет, що дасть змогу збільшити фінансування соціальних програм.

У 2016 р. забезпечено адресну соціальну підтримку населення.

Урядом прийнято ряд рішень щодо посилення адресності надання житлових субсидій і стимулювання отримувачів до економного використання енергоресурсів. На сьогодні за новим порядком призначення житлових субсидій до органів соціального захисту населення звернулося понад 6,8 млн сімей.

Запроваджено механізм цільової грошової компенсації для придбання житла сім'ями загиблих учасників антитерористичної операції та інвалідами, які

є учасниками АТО.

Це дає можливість самостійно обирати найбільш прийнятне житло та купувати його за рахунок коштів грошової компенсації, наданої урядом (постанова Кабінету Міністрів України від 19 жовтня 2016 р. № 719).

Розпочато роботу із запровадження нової моделі надання послуг у сфері соціального захисту населення. Мінсоцполітики спільно з територіальними громадами п'яти пілотних міст (Дніпра, Києва, Львова, Одеси та Харкова) розпочато роботу щодо впровадження пілотних проектів, зокрема здійснюється підготовка приміщень для утворення «Прозорого офісу».

У результаті буде запроваджено нову модель надання послуг на якісно новому рівні, без черг, запроваджено нові інформаційні системи, технологію безпаперової роботи. У подальшому позитивний досвід роботи фронт-офісів з обслуговування населення буде розповсюджено в інших містах і сільських територіальних громадах.

Також у 2016 р. забезпечено підвищення державних соціальних стандартів. Для відновлення купівельної спроможності населення протягом 2016 р. забезпечено поетапне підвищення прожиткового мінімуму, який є базовим державним соціальним стандартом та основою для визначення розмірів державних соціальних гарантій. У цілому розміри прожиткового мінімуму за 2016 р. (грудень 2016 р. порівняно з груднем 2015 р.) підвищено на 16,1 %. Індекс споживчих цін за 11 місяців 2016 р. становив 111,4 %.

Забезпечено зростання середньомісячної заробітної плати, яка за січень – жовтень 2016 р. становила 5 тис. 034 грн, що на 23,9 % більше порівняно з відповідним періодом 2015 р. Уперше за три роки реальна заробітна плата зросла, зростання за січень – жовтень 2016 р. становило 108,8 % (*Урядовий портал (<http://www.kmu.gov.ua>). – 2016. – 16.12*).

На молодіжну політику в Державному бюджеті 2017 року передбачені видатки в обсязі 27,5 млн грн., що на 25 % більше, ніж у поточному році. Про це повідомив міністр молоді та спорту І. Жданов під час прес-конференції 16 грудня в Українському національному інформаційному агентстві «Укрінформ».

За словами міністра, зазначені кошти будуть спрямовані, по-перше, на виконання Угоди про Раду обмінів молоддю України та Литви і Договору про Українсько-польську раду обміну молоддю.

І. Жданов зауважив, що такий напрям був започаткований у поточному році та обсяг видатків на нього становив 1 млн грн. У 2017 р. видатки будуть збільшені на 50 % і становитимуть 1,5 млн грн. «На здійснення заходів із національно-патріотичного виховання дітей та молоді передбачено 10 млн грн, що дозволить провести близько 70 заходів відповідного спрямування», – зазначив міністр.

1 млн грн передбачено на виплату премії Кабінету Міністрів України за особливі досягнення молоді в розбудові України. Як наголосив І. Жданов, загальний обсяг на виплату премій талановитій і цілеспрямованій молоді збільшено в п'ять разів.

Решта видатків, в обсязі 16 млн грн, будуть спрямовані на реалізацію завдань Державної цільової соціальної програми «Молодь України 2016–2020».

У тому числі для надання фінансової підтримки молодіжним і дитячим громадським організаціям на реалізацію проектів, а також на виплату грантів Президента України для обдарованої молоді (*Урядовий портал (<http://www.kmu.gov.ua>)*). – 2016. – 16.12).

15 грудня в Національному заповіднику «Софія Київська» відбулася урочиста церемонія підписання Угоди між Міністерством культури України та Міністерством культури Чеської Республіки про співробітництво у сфері культури на 2016–2020 роки.

Угоду підписала заступник міністра культури України Т. Мазур і міністр культури Чеської Республіки Д. Герман.

«Підписанням цієї Угоди ми відкриваємо нову кооперацію співпраці наших країн у галузі культури», – зазначив під час церемонії підписання міністр культури Чеської Республіки Д. Герман.

Заступник міністра культури України Т. Мазур висловила переконання, що ця Угода стане новим імпульсом до двостороннього співробітництва у сфері культури. «Сподіваємося, що з цією Угодою наша співпраця у культурній сфері поживатиметься і кожна зі сторін винесе багато корисного для себе, а наш культурний обмін надасть можливість втілити ефективні, актуальні та сучасні проекти», – сказала Т. Мазур.

Відповідно до підписаної Угоди сторони заохочуватимуть пряме співробітництво в усіх сферах культури і мистецтва України та Чеської Республіки. Із цією метою сприятимуть у тому числі участі митців у фестивалях та інших культурних заходах в обох державах; обміну та співпраці у сфері виставкової діяльності; проведенні симпозіумів, конференцій, семінарів та інших культурних заходів; обміну досвідом у сфері охорони культурної спадщини, у сфері оцифрування бібліотечних і музейних фондів тощо. Сторони також підтримуватимуть пряме співробітництво між закладами культури й мистецтва України та Чеської Республіки: театрами, музеями, галереями, бібліотеками, а також установами, які відповідають за охорону і збереження культурної спадщини.

Після завершення церемонії підписання Угоди та з нагоди перейменування бульвару І. Лепсе на бульвар В. Гавела відбулася церемонія відкриття інформаційної дошки видатному правозахиснику та громадському діячу. Інформаційну дошку відкрили міністр культури Чеської Республіки Д. Герман і заступник міністра культури України, керівник апарату Р. Карандеев за адресою: м. Київ, бульвар В. Гавела, 1/28 (на будівлі Солом'янського РАЦС). Учасниками цього заходу стали народні депутати України, представники Міністерства культури України, Київської міської влади та громадськості (*Урядовий портал (<http://www.kmu.gov.ua>)*). – 2016. – 16.12).

ПОЛІТИКА

Главными проблемами на выборах в территориальные общины стали: криминализация избирательного процесса, подкуп избирателей и использование административных ресурсов в своих целях. Об этом заявил генеральный директор Комитета избирателей Украины А. Кошель (http://ru.golos.ua/politika/v_kiu_nazvali_glavnyie_problemyi_na_vyiborah_v_territorialnyie_obschinyi_1550).

«За большим массивом мелких правонарушений, таких как отсутствие света на участках или ошибки в именах кандидатов, общество не заметило три главных тенденции, которые сопровождали последнее волеизъявление украинцев. Во-первых, в этом году мы наблюдали невероятно сильную криминализацию избирательного процесса, ярким примером чего стали массовые драки специально проплаченных агитаторов на многих участках. Во-вторых, значительно увеличилось количество купленных голосов. Мы зафиксировали массовые случаи как прямого подкупа (от денег в конвертах до мешков с кукурузой), так и непрямого (от каких либо услуг, до “подвоза” избирателей). И, в-третьих, на вчерашних выборах в местные общины было зафиксировано огромное количество случаев использования для агитации административных ресурсов. Многие представители действующих администраций открыто агитировали за того или иного кандидата, размещали агитационную информацию в изданиях своих администраций и всячески пытались повлиять своим авторитетом на избирателей», – отметил он.

По словам А. Кошеля, также наблюдались проблемы с техническим обеспечением на участках и недостаточной квалификацией членов избирательных комиссий.

Также эксперт подчеркнул, что выборы в территориальные общины продемонстрировали, что в нынешней социально-политической ситуации говорить о честных выборах в стране не стоит. Более того, если нынешнее правительство в ближайшее время не реформирует ЦИК, то ситуация будет только ухудшаться (*ГолосUA* (<http://ru.golos.ua>). – 2016. – 19.12).

Большое количество нарушений во время выборов в объединенные территориальные общины объясняется низким уровнем финансирования и удаленностью от столицы, считает политолог А. Золотарев (http://ru.golos.ua/politika/politolog_nazval_prichinyi_bolshogo_kolichestva_narushe niy_vo_vremya_mestnyih_vyibor).

«Логика проста: чем ниже уровень финансирования избирательного процесса и чем дальше он от столицы, тем масштабнее пренебрежение законом. Тем более ни для кого не секрет, что вопиющие нарушения происходят именно в других регионах страны. Поэтому мы наблюдаем такие факты нарушений, как голосование без паспортов и установка видеокамер над кабинками для голосования. Можно сказать, что мы наблюдаем местную интерпретацию избирательного голосования», – констатировал А. Золотарев.

Кроме того, политолог не исключает того, что массовые нарушения на выборах в местные общины нужны для того, чтобы в дальнейшем определенные политические силы имели возможность опротестовать

«непонравившиеся им результаты волеизлияния народа».

«Так было всегда, когда проигравшая сторона ставит под сомнение законность и легитимность выборов. Хотя в украинских реалиях это всегда мало влияло на конечный результат», – резюмировал А. Золотарев (*ГолосUA* (<http://ru.golos.ua>). – 2016. – 18.12).

За попередніми підрахунками результатів виборів у новостворених об'єднаних громадах, які відбулися 18 грудня 2016 р., більшість серед обраних голів ОТГ – це кандидати, висунуті територіальними організаціями партії «БПП “Солідарність”», і кандидати, яких підтримувала БПП, повідомляє прес-служба партії «БПП “Солідарність”» (<http://glavcom.ua/news/u-bpp-rohvalilis-rezultatami-vchorashnih-miscevih-viboriv-388741.html>).

Загалом ідеться про 96 кандидатів, або понад 67 % від загальної кількості обраних голів.

Згідно з повідомленням, крім кандидатів від БПП «Солідарність», перемогу здобули представники ВО «Батьківщина» – 11, «Наш край» – два кандидати, «УКРОП» – два кандидати, ВО «Свобода» – два кандидати, «За конкретні справи» – два кандидати, «Самопоміч» – один кандидат, Радикальна партія – один кандидат.

При цьому кандидати, які балотувалися за підтримки БПП «Солідарність», перемогли у переважній більшості регіонів. Керівник секретаріату БПП М. Саврасов зазначив: «Для нас важливо, що БПП “Солідарність” має підтримку по всій Україні – як у західних та центральних, так і в південних та східних областях, що важливо для єдності країни. Особливо показовим є результат Дніпропетровської, Миколаївської, Житомирської областей».

У партії «БПП “Солідарність”» зазначають, що висока як для місцевих виборів явка (понад 45 %) говорить про те, що українці підтримують реформу децентралізації, ініційовану Президентом України (*Главком* (<http://glavcom.ua>). – 2016. – 19.12).

*За повідомленням прес-служби ВО «Батьківщина», кандидати в депутати місцевих рад від «Батьківщини», за попередніми даними, на виборах у 142 об'єднаних територіальних громадах (ОТГ) отримали 33,5 % місць. Також «Батьківщина» отримала перше місце за кількістю голів ОТГ – 10 з 23 партійних висуваних. За попередніми даними, «Батьківщина» також є лідером за кількістю обраних від партії голів громад. Зі 129 обраних голів 23 висувалися від партій. Кандидати від «Батьківщини» очолили 10 ОТГ. При цьому «Батьківщина» висувала 70 кандидатів на посади голів ОТГ (*UAINFO* (<http://uainfo.org>). – 2016. – 19.12).*

Партія «Батьківщина» заявляє про численні факти порушення законодавства з боку кандидатів від провладних політсил на виборах голів і рад об'єднаних територіальних громад.

Як ідеться в повідомленні прес-служби «Батьківщини», у Коропському

районі Чернігівської області зафіксовано факти підкупу виборців.

«Тут кандидати від провладної політичної сили разом з грошима видавали виборцям інструкції, як правильно голосувати. Ця ж сама політична сила в Носівському районі Чернігівської області влаштувала “каруселі”. Так, на виборчій дільниці в с. Володькова Дівиця кандидати від цієї політсили видавали виборцям по 3 тис. 500 грн за “правильне” голосування», – заявили у «Батьківщині».

У с. Новолатівка Широкинського району Дніпропетровської області спостерігачі зафіксували факт підкупу виборців і викликали поліцейських. Але поліцейські, замість фіксації підкупу, почали створювати умови для знищення фактів злочину.

З посиланням на дані незалежних спостерігачів у «Батьківщині» також заявили про фальсифікації та порушення виборчого законодавства в Житомирській, Донецькій та інших областях (*Українська правда* (<http://www.pravda.com.ua>). – 2016. – 18.12).

Досрочные выборы в Верховную Раду Украины, к которым стремятся только две политические силы, не обеспечат повышения качества принятия парламентом решений и формирование его качественного большинства, заявил Премьер-министр Украины В. Гройсман.

«Досрочные выборы в парламент не дают ответа на вопрос формирования нормального, качественного большинства. Если будет еще больше измельченный политически парламент, то на этих реформах вообще можно будет “поставить крест”, – убежден глава правительства. – Досрочные выборы вряд ли могут дать ответ на вопрос повышения качества принятия решений».

По его словам, есть только две политические силы, которые стремятся к проведению досрочных парламентских выборов, другие фракции и депутатские группы не поддерживают такую позицию (*ForUm* (www.for-ua.com). – 2016. – 15.12).

Представитель Украины в трехсторонней контактной группе по урегулированию ситуации на Донбассе, второй Президент Украины Л. Кучма, приветствует усилия всех желающих содействовать процессу освобождения заложников, но подчеркивает, что по данному вопросу есть лишь одна переговорная площадка – в минском формате.

Комментируя встречи народного депутата Н. Савченко с представителями отдельных районов Донецкой и Луганской областей, где якобы обговорювався вопрос освобождения заложников, Л. Кучма заявив: «У нас одна площадка переговорная – Минск... Других площадок я не признаю» (*Сегодня* (<http://www.segodnya.ua>). – 2016. – 19.12).

«Самопоміч» виступає за відставку голови Центральної виборчої комісії М. Охендовського, повідомив голова фракції О. Березюк. Про це він заявив під час погоджувальної ради в понеділок, 19 грудня. «На сьогодні ми маємо проблему: голова ЦВК – під слідством, йому оголошена підозра у

кримінальному злочині... Ми повинні негайно звільнити цю особу і обрати нову ЦВК», – зазначив він. Як відомо, директор НАБУ А. Ситник повідомив про зібрання достатньо доказів для оголошення голові ЦВК М. Охендовському підозри в незаконному отриманні грошей з «чорної каси» Партії регіонів (*Українська правда* (<http://www.pravda.com.ua>). – 2016. – 19.12).

Фракція «Опозиційний блок» стала лідером рейтингу фінансового популізму у Верховній Раді, свідчать результати дослідження, надані громадською організацією «Комітет виборців України».

«Парламент потонує у так званому фінансовому популізмі, коли реєструються законопроекти, нереальні для виконання. Лідером рейтингу популізму став Опозиційний блок – 53 % законопроектів цієї фракції, за висновками Мінфіну, неможливо реалізувати. Ця політична сила використовує механізм законодавчої роботи для посилення своїх політичних або популістських обіцянок», – зазначив представник КВУ О. Кошель.

Друге місце в рейтингу фінансового популізму від КВУ поділили парламентські групи «Відродження» і «Воля народу» – вони зареєстрували 47 і 45 % «нереалістичних» законопроектів.

Третє місце належить фракції «Батьківщина» – 35 % поданих цією політсилою законопроектів, згідно з висновками КВУ, неможливі для виконання.

На четвертому місці – Радикальна партія О. Ляшка і Блок П. Порошенка – по 33 %.

Останнє місце в цьому рейтингу популізму зайняли фракції «Народний фронт» і «Самопоміч» – вони подали по 29 % «неможливих» законопроектів (*Українська правда* (<http://www.pravda.com.ua>). – 2016. – 19.12).

Україна не являється пріоритетом для нової американської адміністрації і може пострадати від договореностей между Д. Трампом и В. Путиным, если таковые будут, считает председатель программы для Восточной Европы, России и Центральной Азии в Немецком совете внешней политики Ш. Майстер.

Д. Трамп заинтересован в том, чтобы «установить отношения с В. Путиным и заключить сделку, которая улучшит их качество», что означает, что Украина может стать жертвой такого соглашения, заявил он.

«Это будет означать меньшую поддержку, а возможно, даже и признание Крыма как части Российской Федерации и отдаст ЕС инициативу по проведению переговоров относительно Донбасса, а также частичное или полное снятие санкций. Хотя Конгресс США и республиканское большинство выступают с поддержкой Украины. И они могут заблокировать любое решение, связанное со снятием санкций, признанием Крыма российским. Это, пожалуй, станет первым существенным конфликтом с Конгрессом, и Трампу придется идти на компромисс», – рассказал Ш. Майстер (*Сегодня* (<http://www.segodnya.ua>). – 2016. – 19.12).

Скандалы, возникающие вокруг главы МВД А. Авакова, могут быть подготовкой почвы для его будущей отставки, считает руководитель Центра «Третий сектор» А. Золотарев (http://ru.golos.ua/politika/avakova_slivayut_po_sheme_otstavki_yatsenyuka__eksper_t_5043).

«Аваков не покинет свой пост, это – один из элементов действующей властной конструкции. Если его “выдернуть” – рухнет вся конструкция. Поэтому при всем желании, при всем негативе на Авакова его никто в отставку сейчас не отправит», – сказал он.

В то же время эксперт считает, что скандалы, в которых фигурирует действующий глава МВД, создают почву для его отставки в будущем. «Это создает некий тренд в журналистской, экспертной среде. Он превращается в удобную мишень, на которой будут упражняться в жесткой политической риторике все, кому не лень. А это значит, что его отставка – лишь вопрос времени. Сейчас его не “выдернут”. Но, как в случае с Яценюком, будут искать формулу баланса, которая сохранила бы вот этот “картель”, будут пытаться это делать. При этом будут избавляться от дискредитировавших себя в общественном мнении персонажей», – подчеркнул он (*ГолосUA* (<http://ru.golos.ua>). – 2016. – 19.12).

ЕКОНОМІКА

Национальный банк после национализации ПриватБанка правительством признал финучреждение неплатежеспособным. Об этом рассказала глава НБУ В. Гонтарева.

НБУ отметил, что более двух лет регулятор вел работу с акционером по выполнению плана докапитализации. Однако план банк не выполнил. Национальный банк установил, что на сегодня общая потребность ПриватБанка в капитале – 148 млрд грн.

По словам В. Гонтаревой, НБУ, осознавая все проблемы ПриватБанка и учитывая важность его как системного банка для здоровья финансового сектора и экономики страны в целом, не мог ждать дольше и отнес банк к категории неплатежеспособных. «Поэтому регулятор обратился к правительству с предложением передать этот системно важный банк в государственную собственность», – отметила глава регулятора.

Также, по ее словам, акционеры, которые не смогли выполнить программу докапитализации, направили письмо в Кабмин с просьбой о вхождении государства в капитал ПриватБанка. «Этим письмом акционеры обязались реструктурировать кредиты, предоставленные банком юридическим лицам, с учетом требований Национального банка до 1 июля 2017 г.», – отметила она.

18 декабря вечером Кабинет Министров и Совет нацбезопасности и обороны Украины поддержали национализацию ПриватБанка. 16 декабря Кабинет Министров Украины изменил процедуру национализации банков (*Минфин* (<http://minfin.com.ua/2016/12/19/25205567>). – 2016. – 19.12).

Президент П. Порошенко внес в Верховную Раду законопроект № 5553, который должен дать дополнительные гарантии вкладчикам ПриватБанка.

«ПриватБанк нельзя положить в Прокрустово ложе стандартных технологий оздоровления банков», – так П. Порошенко прокомментировал ситуацию с ПриватБанком. По словам Президента, именно поэтому правительство прибегло к беспрецедентному решению – его переходу в 100-процентную государственную собственность.

«Государство гарантирует неприкосновенность и целостность денег вкладчиков. В основе нашего решения – спасение банка и обеспечение права собственности на свои ресурсы для всех, кто разместил их в этом финучреждении», – подчеркнул П. Порошенко (*Минфин* (<http://minfin.com.ua/2016/12/19/25206279>)). – 2016. – 19.12).

ПриватБанк заявляет о переходе системы интернет-расчетов «Приват24» государству. Об этом написал зампредправления банка О. Гороховский в комментарии к своему посту касательно ПриватБанка в социальной сети Facebook.

«Государству», – ответил он на вопрос о том, кому теперь принадлежит «Приват24» (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua/ru/news/-/391154/privatbank-zayavlyaet-o-perehode-sistemy-privat24-gosudarstvu>)). – 2016. – 19.12).

Национальный банк внедряет новый инструмент экстренной поддержки ликвидности платежеспособных банков – Emergency liquidity assistance. Об этом сообщается на сайте регулятора.

Кредиты, полученные по инструменту ELA, предназначены исключительно для покрытия временного дефицита ликвидности банка. Он может возникнуть в случае чрезвычайных ситуаций, когда банки исчерпали другие источники поддержки ликвидности – за счет акционеров и стандартных инструментов рефинансирования НБУ под залог государственных ценных бумаг и иностранной валюты.

Полученные в рамках ELA деньги банки должны направить на выполнение обязательств перед вкладчиками и другими кредиторами (кроме связанных с банком лиц). Они не предназначены для финансирования бизнеса банка и не могут быть использованы вместо необходимой дополнительной капитализации банка его акционерами или решения его структурных проблем.

«Присутствие такого инструмента в арсенале НБУ способствует финансовой стабильности системы, поскольку дает платежеспособным банкам возможность оперативно получать кредиты на поддержку ликвидности от НБУ», – уверен заместитель главы НБУ О. Чурий.

Прежде чем дать такой кредит, регулятор оценит платежеспособность банка. Важную роль тут играет придерживание банком плана капитализации (при наличии). НБУ проведет анализ источников возвращения кредита, указанных банком в финансовой модели и прогнозе денежных потоков.

НБУ сможет предоставить соответствующим банкам кредит сроком до

90 днів, однієї або декількома суммами, під процентну ставку в розмірі учетної ставки плюс 2 % годових.

Банки для отримання екстреної допомоги повинні провести підготовчу роботу. До виникнення у банку реальної потреби в підтримці ліквідності фінучредження повинно розробити план на випадок виникнення кризи і заздалегідь провести оцінку застави, а також скласти генеральний договір відносно ЕЛА, який діє протягом року з моменту підписання і містить загальні умови, порядок надання і погашення кредиту, обмеження діяльності, права і зобов'язаності сторін.

Регулятор відзначає, що саме завдяки проведенню підготовки банки в разі необхідності зможуть оперативно привертати рефінансування від НБУ в межах ЕЛА, не втрачаючи часу в кризу на оцінку застави, проходження кредитних процедур, оформлення документів.

В якості застави банки зможуть надавати: цінні папери, які гарантовані державою, ліквідну нерухомість (крім об'єктів незавершеного будівництва), майнові права по укладеним банком кредитним угодам з юрлицями (крім банків і бюджетних установ) і фізлицями, виконання зобов'язань по яким в повній мірі забезпечено іпотекою, майнові права по укладеним банком кредитним угодам з фізлицями, крім фізлиць-підприємців (згідно реєстру укладених банком кредитних угод).

НБУ закріпив своє рішення постановленням, яке вступає в силу з 16 грудня 2016 р.

Після цього регулятор вже не буде розглядати ходатайство і документи банків про надання стабілізаційних кредитів (*Мінфін* (<http://minfin.com.ua/2016/12/15/25137060>). – 2016. – 15.12).

За даними Міністерства фінансів, за підсумками січня – листопада 2016 р. до загального фонду місцевих бюджетів (без урахування трансфертів) надійшло 131,9 млрд грн, що на 49,6 % (+43,7 млрд грн) більше, ніж за аналогічний період минулого року (<http://finbalance.com.ua/news/Zrostannya-dokhodiv-mistsevikh-byudzhetiv-kudivitrachayutsya-hroshi>).

Як констатують експерти проекту «Ціна держави», зростання доходів і перерозподіл повноважень не могли не позначитися на структурі витрат місцевих бюджетів. «Більше того, відбулися зміни на краще. Так, додаткові надходження місцеві органи влади також почали активно використовувати для виконання самоврядних повноважень», – зазначили експерти (*Finbalance* (<http://finbalance.com.ua/news/Zrostannya-dokhodiv-mistsevikh-byudzhetiv-kudivitrachayutsya-hroshi>). – 2016. – 16.12).

Глава правління «Укргазвидобування» О. Прохоренко під час прес-конференції повідомив, що в наступному році ця держкомпанія планує вкласти 30 млрд грн у буріння 100 свердловин, нове обладнання, ремонт тощо (<http://finbalance.com.ua/news/Ukrhazvidobuvannya-planu-vitrati-na-30-mlrd-hrn>).

За його словами, у поточному році компанії вдалося зламати тенденцію падіння власного видобутку, як наслідок він зросте на 72 млн куб. м. порівняно з 2015 р. Разом з тим, як очікується, видобуток у 2017 р. має зрости на 500 млн куб. м – до 15,1 млрд куб. м. О. Прохоренко зазначив, що «Укргазвидобування» стало найбільшим платником податків в Україні.

Як уточнив глава правління «Нафтогазу» А. Коболев, у 2016 р. «Нафтогаз» сплатить податки на суму близько 60 млрд грн. Прибуток НАК у поточному році очікується на рівні щонайменше 21 млрд грн. А. Коболев додав, що через систему державних закупівель ProZorro «Нафтогаз» зекономила 1,5 млрд грн – це 20 % від загального обсягу закупівель (*Finbalance* (<http://finbalance.com.ua/news/Ukrhazvidobuvannya-planu-vitrati-na-30-mlrd-hrn>). – 2016. – 16.12).

Заступник голови НБУ Д. Сологуб під час засідання представників Вищої експертної ради при Раді Національного банку України не виключив можливості того, що в 2017 р. доходи від транзиту газу можуть перевищити витрати на імпорт, пише (<http://finbalance.com.ua/news/NBU-dokhodi-vid-tranzitu-hazu-v-2017-rotsi-mozhut-pokriti-vitrati-na-import>).

«У нас значно знизився імпорт газу, і наступного року, за нашими розрахунками, це може бути перший рік, коли в нас доходи від транзиту газу можуть перевищувати витрати на імпорт газу», – сказав Д. Сологуб.

Нагадаємо, глава «Нафтогазу» А. Коболев заявляв, що НАК оцінює вартість української газотранспортної системи на рівні 30 млрд дол. При цьому він зазначав, що будівництво газопроводів «Турецький потік» у формі двох гілок і «Північний потік-2», що його активно лобіює російський «Газпром», позбавить Україну доходів в обсязі близько 2 млрд дол. на рік, а також приблизно вп'ятеро знизить вартість української ГТС (*Finbalance* (<http://finbalance.com.ua/news/NBU-dokhodi-vid-tranzitu-hazu-v-2017-rotsi-mozhut-pokriti-vitrati-na-import>). – 2016. – 15.12).

Трехсторонніх переговорів между Россией, Украиной и Евросоюзом по поставкам и транзиту российского газа до конца текущего года не планируется, заявил глава Минэнерго РФ А. Новак.

«Пока не планируется», – сказал он.

Вопрос возобновления поставок российского газа в Украину, прекратившихся осенью 2015 г., пока зависит только от предоплаты «Нефтегаза» за них. «Если заплатят деньги – поставки будут», – отметил российский министр.

«У нас нет спора по цене, у них нет задолженностей. Подписания соглашений типа “зимнего пакета” с Украиной как такового не требуется, требуется только предоплата “Нефтегазом” “Газпрому” – и поставки будут. Поэтому мяч на стороне “Нефтегаза”», – сказал А. Новак (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua/ru/news/-/391108/v-rossii-nazvali-usloviya-dlya-vozobnovleniya-postavok-gaza-v-ukrainu>). – 2016. – 19.12).

Всеукраїнська аграрна рада підбила підсумки аграрних законопроектів-2016. Про це на прес-конференції «Підсумки-2016 і прогнози на 2017: результати роботи виробників та експортерів» розповіли глава Всеукраїнської аграрної ради (ВАР) А. Дикун і заступник голови ВАР М. Соколов.

«Введення антидемпінгового мита на аміачні добрива, які ввозяться з РФ, зніме з аграріїв у 2017 р. додатково 6 млрд грн. Сподіваюся, що рішення буде негативним, мито не введуть, – зазначив голова ВАР. – Сьогодні у нас відбувається транспортний колапс. Автомобілями більше 24 т ніхто не може везти, до того ж не вистачає вагонів. У нас сьогодні найбільша проблема за всю історію з вивезенням зерна в порти. Наші розрахунки показують, що фермер втрачає через логістичний колапс сьогодні 300 грн на 1 т, або близько 20 млрд грн в масштабі країни».

Крім того, за словами А. Дикун, перевалка зерна в портах в усьому світі коштує близько 5 дол./т, а в Україні – 15–18 дол. Тобто додатково 10 дол. на 1 т. Перемноживши на обсяги експорту, отримуємо приблизно 17 млрд грн втрат.

«Підтримка агросектору в майбутньому році передбачається на рівні 4 млрд грн. Так от, за рахунок добрив, транспортного колапсу та найдорожчої перевалки у світі з аграріїв в наступному році заберуть 43 млрд грн, – наголосив А. Дикун. – У цьому році ми бачили, що ДФС деяким підприємствам не відшкодовувала ПДВ в повному обсязі без будь-яких на те підстав. Згідно із законом, їм слід було видати податкове повідомлення-рішення (ППР) і сказати, які є порушення, щоб платник податків міг це оскаржувати».

Крім того, він повідомив, що серед законопроектів, прийнятих у 2016 р. в першому читанні, – введення єдиного реєстру заявок на відшкодування ПДВ (замість двох); відшкодування ПДВ Казначейством виключно на підставі даних Єдиного публічного реєстру заявок, скасування «висновків» ДФС; встановлення, що реєстрація ПН у ЄРПН з липня 2017 р. є достатньою підставою для формування податкового кредиту і не потребує будь-яких інших підтверджувальних документів; звільнення агровиробників від фінансових санкцій за помилки з розподілом податкового кредиту в рамках спецдекларації, вчинені у 2016 р.

«Протягом року йшлося про те, щоб зберегти спецрежим ПДВ або надати інший вид держпідтримки хоча б для галузей, які відчувають у цьому найбільшу потребу. Але на це не погодилися і була запропонована інша схема. Суть її в тому, що ми виділяємо ті самі дотовані види діяльності, підприємства здають разом із загальною податковою декларацією звіт, в якому показують, скільки вони створили доданої вартості, який податок був сплачений у зв'язку з виробництвом саме пільгових видів продукції. У держбюджеті виділяється фіксована сума в 4 млрд грн, яка далі пропорційно щомісяця в автоматичному режимі розподіляється між підприємствами», – сказав М. Соколов.

Крім того, законодавчо встановлено, що у 2017–2021 рр. щорічний обсяг держпідтримки встановлюється в обсязі не менше 1 % аграрного ВВП (законопроект № 5131). Для закупівлі вітчизняної техніки й обладнання використовується не менше 10 % у 2017 р.; 15 % у 2018 р.; 20 % у 2019–2021 рр.

Також ставка єдиного податку четвертої групи підвищується на 17 %, що, наприклад, у випадку з ріллею означає її збільшення з 0,81 до 0,95 % нормативної грошової оцінки землі (законопроект № 5132).

Крім того, при розрахунку бази оподаткування єдиним податком четвертої групи індекс споживчих цін у 2015 р. приймається рівним 100 %. Мінімальна ставка податку на землю встановлюється на рівні 0,3 %.

Зазначається, що будуть впроваджені зміни в адмініструванні єдиного податку четвертої групи, зокрема скасування вимоги про державну реєстрацію договорів оренди для отримання права на сплату єдиного податку четвертої групи, а також уніфікація правил нарахування та сплати єдиного податку тепличними комплексами – підприємствами, що спеціалізуються на виробництві продукції в умовах закритого ґрунту (законопроект № 5132):

– нова база податку – площа землі, що перебуває в умовах закритого ґрунту, а не загальна площа оброблюваних земель;

– скасування критерію спеціалізації – 66 % виручки від реалізації продукції закритого ґрунту (*Agravery* (<http://agravery.com/uk/posts/show/var-pidvela-pidsumki-agrarnih-zakonoproektiv-2016>)). – 2016. – 16.12).

Аналітичний департамент Ради з питань експорту продовольства (Ukrainian Food Export Board, UFEB) прогнозує, що за підсумком 2016 р. обсяг експорту продовольства з України у грошовому вираженні становитиме близько 15 млрд дол., що на 13 % перевищить показник 2015 р. (14,2 млрд дол.), але буде на 8 % відставати від результату 2014 р. (16,3 млрд дол.). Про це повідомляє прес-служба UFEB.

Щодо регіональної структури поставок, то, за підсумками 2016 р., значних змін порівняно з показниками за січень – вересень не передбачається: основними напрямками експорту у 2016 р. є Азія (45 %), Європа (34 %) та Африка (14 %), а на країни СНД припадає 7 % у структурі поставок.

«В останні три роки можемо спостерігати значне зростання експорту майже по всіх напрямках, крім СНД. З 2013 до 2015 р. у кількісному вираженні експорт до Африки зріс на 15 %, до Азії – на 54 %, до ЄС і США – на 34 %. Поставки до СНД натомість впали на 54 %. Хоча ціни на світових ринках не завжди дають можливість отримати максимальну грошову вигоду від збільшення поставок, за підсумком 2016 р. очікуємо невелике зростання, яке неістотно компенсує втрати з 2014 р.», – прокоментував координатор UFEB Б. Шаповал (*Agravery* (<http://agravery.com/uk/posts/show/eksport-prodovolstva-z-ukraini-u-grosovomu-virazenni-zroste-na-13>)). – 2016. – 16.12).

ПАТ «Державна продовольчо-зернова корпорація України» (ДПЗКУ) успішно завершило форвардну програму закупівель зерна врожаю 2016 р. Про це повідомила начальник відділу форвардних закупівель ДПЗКУ Н. Головань, передає прес-служба корпорації.

«У рамках цієї програми сільгоспвиробників було профінансовано на загальну суму у майже 110 млн грн. Наразі усі зобов'язання між сторонами виконані на 100 %. Дебіторська заборгованість за форвардними договорами відсутня», – зазначила Н. Головань.

За її словами, триває прийом документів для участі у форвардній програмі закупівлі озимини врожаю 2017 р., яка була розпочата 1 листопада, а також іде активна підготовка до другого етапу форварду – закупівлі ярих культур.

Нагадаємо, ДПЗКУ отримала вже понад 40 заявок на поставку пшениці в рамках закупівлі озимих культур врожаю 2017 р. (*Agravery* (<http://agravery.com/uk/posts/show/dpzku-zaversila-forvardnu-programu-zakupivel-zerna-vrozau-2016>). – 2016. – 15.12).

Частка готового продовольства у структурі українського експорту сільськогосподарської продукції за 11 місяців 2016 р. становила 16 %. Про це під час конференції «Підсумки-2016 і прогнози на 2017: результати роботи виробників та експортерів» повідомив голова Ради з питань експорту продовольства (UFEB) Б. Шаповал.

За його словами, цей показник дорівнює результатам 2015 р. «Тим не менше, у 2017 р. ми прогнозуємо незначне зростання частки готового продовольства у структурі українського експорту сільськогосподарської продукції до 17–17,5 %», – зазначив він.

Усього ж за 11 місяців поточного року українські виробники експортували сільськогосподарської продукції на 13,3 млрд дол.

За розрахунками аналітичного департаменту UFEB, виручка від експорту готової харчової продукції з урахуванням рослинної олії становила 42 % від загальної суми (5,6 млрд дол.), а без урахування олії – 16 % (2,1 млрд дол.).

За словами Б. Шаповала, найбільше продукції традиційно експортується до країн СНД, але триває активний пошук нових ринків збуту.

Крім того, за словами голови Ради з питань експорту продовольства, на наступний рік UFEB заплановано 14 торгових місій і виставок. «Найбільший акцент робимо на країнах Африки та Східної Азії, де стабільно зростає споживання м'яса та молока», – сказав Б. Шаповал (*Agravery* (<http://agravery.com/uk/posts/show/castka-gotovogo-prodovolstva-u-strukturi-eksportu-silgospprodukcii-sklala-16>). – 2016. – 15.12).

За 11 місяців вітчизняні виробники продали за кордон 224 тис. т м'яса птиці, що перевищує показник за весь 2015 р. на 68 %. Про це повідомляє прес-служба Ради з питань експорту продовольства (UFEB).

Зазначається, що у вартісному вираженні експорт м'яса птиці за вказаний період приніс 271,7 млн дол. проти 226,9 млн дол. у 2015 р. Частка ЄС у структурі експорту цієї продукції з України у січні – вересні 2016 р. становила 16 %, а за весь 2015 р. – 17 %.

«Заборона на експорт м'яса птиці з України до ЄС не повинна суттєво позначитися на внутрішньому ринку й цінах для споживача. Хоча доля поставок до ЄС значна, швидше за все експортери переспрямують на інші ринки ті обсяги, які раніше йшли на ЄС», – зазначив голова UFEB Б. Шаповал.

Повідомляється, що у 2017 р. UFEB продовжить працювати у напрямі відкриття ринків ЄС і Китаю для української яловичини, Південно-Африканської Республіки – для свинини, Японії та Південної Кореї – для молочних продуктів.

З метою виходу української продукції на іноземні ринки заплановані торговельні місії до країн Азії та Африки, зокрема до В'єтнаму, Китаю, Єгипту, Алжиру, Судану, Танзанії, Намібії, Гани, Кот Дівуар та ін., а також організація

участі вітчизняних виробників готового продовольства у 14 міжнародних виставках (*Agravery* (<http://agravery.com/uk/posts/show/u-potocnomu-roci-ukraina-postavila-rekord-z-eksportu-masa-ptici>)). – 2016. – 16.12).

Українська аграрна конфедерація (УАК) і Китайська торговельна асоціація (ССА) підписали меморандум про співробітництво. Про це повідомляє прес-служба УАК.

Документ запроваджує співробітництво між ССА та УАК. Співпраця, зокрема, здійснюватиметься за такими напрямками: сприяння діловим контактам підприємців України та КНР; обмін актуальною інформацією про стан торговельно-економічного співробітництва між країнами та пріоритетні напрями їхнього розвитку; пошуки шляхів вирішення проблемних питань ділового співробітництва українських і китайських підприємств; організація в Україні та КНР виставкових заходів, форумів, конференцій і візитів представників ділових кіл.

«Аграрний експортний напрям в Україні сьогодні найбільш активний. Китай, спираючись на Декларацію про стратегічну співпрацю з Україною, готовий у складний для нашої держави час підставити своє плече. Ідеться і про модернізацію виробництва, і про спільні підприємства, і про фінансування. За підсумками 2015 р., Китай став ринком № 1 для експорту української продукції. Але, враховуючи те, що ринок КНР дуже великий, українські товари займають на ньому менше 1 %. Тобто можливості для збільшення українського експорту надзвичайні», – зазначив Р. Осипенко, директор Китайської торговельної асоціації. За його словами, мета ССА – допомагати українському бізнесу виходити на ринок Китаю.

Крім того, УАК, зі свого боку, об'єднує велику кількість вітчизняних аграрних компаній і профільних громадських організацій.

«Підписання меморандуму між УАК і Китайською торговельною асоціацією сприятиме виходу вітчизняних підприємств на ринки Китаю. Жодна країна світу не має такого потенціалу до збільшення аграрного експорту, як Україна. І меморандум відкриє для українських компаній можливості для реалізації нових проектів. Також він сприятиме інвестиційному співробітництву між Україною та КНР», – сказав Л. Козаченко, народний депутат України, президент УАК (*Agravery* (<http://agravery.com/uk/posts/show/uak-ta-kitajska-torgova-asociacia-pidpisali-memorandum-pro-spivrobotnictvo>)). – 2016. – 19.12).

Україна та Індія налагоджують співпрацю у сфері карантину рослин, вирішення проблемних питань, які виникають при міжнародній торгівлі українським зерном, і розширення спектра міжнародної торгівлі рослинами та продуктами рослинного походження. Про це повідомляє Держпродспоживслужба.

Між українською та індійською сторонами було досягнуто домовленостей щодо продовження консультацій у частині проведення фумігації вітчизняного зерна, яке експортується до Індії, та вжиття двосторонніх заходів, які нададуть змогу безперешкодно здійснювати міжнародну торгівлю рослинами і продуктами рослинного походження між Індією та Україною (*Agravery*

(<http://agravery.com/uk/posts/show/ukraina-ta-india-nalagodzuut-spivpracu-u-sferi-roslinnictva>). – 2016. – 19.12).

У листопаді поточного року активізувалися і досягли рекордного місячного обсягу експортні поставки української сої. Про це повідомляє агентство «УкрАгроКонсалт».

Так, за оперативними даними, у листопаді експортовано 537,6 тис. т соєвих бобів, що майже в три рази перевищує жовтневий експорт (192,1 тис. т) і більше ніж на 20 % – поставки листопада минулого року (445,2 тис. т).

Експортна статистика 2016/17 МР (вересень – листопад) також б'є рекорди: поставки на зовнішні ринки сягли 795,5 тис. т, перевищивши показники минулого року більше ніж на 15 % (688,5 тис. грн).

Зазначається, що головним імпортером української сої, за підсумками трьох місяців, став Єгипет, наростивши поставки до 137,3 тис. т (17 % усього експорту) проти 32,2 тис. т роком раніше.

Крім того, подібна ситуація склалася і на ринку Ірану. Так, у поточному сезоні поставки досягли 181 тис. т (близько 27 %), водночас роком раніше вони становили всього 44 тис. т.

З огляду на активність зовнішньої торгівлі соєвими бобами, яка спостерігалася в перші місяці 2016/17 сезону, а також оцінюючи оперативні дані експортних відвантажень у грудні, прогноз експорту сої на 2016/17 МР підвищено до 2,46 млн т (*Agravery (<http://agravery.com/uk/posts/show/iran-ta-egipet-zbilsili-obsagi-importu-ukrainskoi-soi>). – 2016. – 19.12).*

Європейський інвестиційний банк виділить 200 млн євро на реалізацію 100 інфраструктурних проектів на Сході України. Про це УНН повідомили у прес-службі представництва ЄС (<http://www.unn.com.ua/uk/news/1627859-yeib-vidilit-200-mln-yevro-na-realizatsiyu-infrastruktturnikh-proektiv-na-skhodi-ukrayini>).

«16 грудня 2016 р. Європейський інвестиційний банк у партнерстві з Міністерством регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України (Мінрегіон), підписав угоду про співробітництво щодо надання технічної допомоги з метою сприяння оптимальному використанню надзвичайної кредитної програми для відновлення України (обсягом 200 млн євро). Ця позика має забезпечити своєчасне досягнення очікуваних результатів і ефективно покращення інфраструктури та якості життя населення, постраждалого від конфлікту на Сході України», – сказано в повідомленні.

Згідно з вищезгаданою угодою, ПРООН допомагатиме здійснювати контроль за впровадженням фінансованого проекту ЄІБ, зокрема шляхом розвитку потенціалу щодо підрядної роботи, закупівель, соціальної адаптації та місцевого самоврядування.

З цією метою ПРООН створить регіональну групу технічної координації у Краматорську та чотири децентралізовані групи технічної допомоги ПРООН у Северодонецьку (Луганська область) і трьох обласних центрах – Харкові, Дніпрі і Запоріжжі, де соціальні служби та інфраструктурні об'єкти зазнають колосального навантаження через масовий приплив внутрішньо переміщених осіб та інші складнощі, спричинені конфліктом.

При цьому перший пакет проектів з якнайшвидшого відновлення у рамках цієї угоди вже затверджений Кабінетом Міністрів і включає 69 проектів у п'яти східних областях України із загальним бюджетом 21,9 млн євро. Так, майже половина вказаної суми піде на відбудову медичних закладів, 35 % буде виділено на проекти у закладах освіти, 15 % буде витрачено на житлові проекти, а 3 % – на інші об'єкти соціальних служб. Більша частина проектів впроваджуватиметься у Харківській (21 проект, 8,5 млн євро), Донецькій (17 проектів, 7,1 млн євро) і Луганській областях (26 проектів, 3,1 млн євро). У листопаді було розпочато процедуру закупівель і оголошено перший тендер для Харківської області.

Другий конкурс пропозицій було оголошено у липні 2016 р. За останні три місяці на конкурс було подано майже 1 тис. проектів. Наразі близько 830 проектів на загальну суму приблизно 160 млн євро визнано такими, що відповідають критеріям участі у програмі. Очікується, що перевірка й остаточний відбір буде завершено до лютого 2017 р., невдовзі після чого розпочнуться закупівлі. Згідно з планом, у 2017 р. надійдуть нові проектні пропозиції, що забезпечить повне освоєння вищезгаданої 200-мільйонної позики.

Нагадаємо, у рамках спільного з Європейським інвестиційним банком проекту «Надзвичайна кредитна програма для відновлення України» в Харківській області стартує реалізація 14 проектів соціального спрямування (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua/uk/news/1627859-yeib-vidilit-200-mln-yevro-na-realizatsiyu-infrastruktturnikh-proektiv-na-skhodi-ukrayini>). – 2016. – 16.12).

Киевский метрополитен в рамках автоматизации оплаты проезда и перехода на современные средства оплаты сообщает об ограничении продажи жетонов в кассах метрополитена.

«До конца месяца на всех турникетах с MasterCard PayPass останется возможность оплаты всеми видами карт, без жетона», – сообщает пресс-служба метрополитена.

В Киевском метрополитене отмечают, что с такой просьбой к ним обратилось много пассажиров (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua/ru/news/-/391137/passazhirov-metropolitena-perevodyat-na-beznalichnuyu-oplatu-proezda>). – 2016. – 19.12).

ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ СВІТОВИХ КРИЗОВИХ ТЕНДЕНЦІЙ

У проекті Держбюджету на 2017 р., який Кабмін підготував до другого читання у Верховній Раді, передбачена реструктуризація облігацій внутрішньої держпозики (ОВДП), які перебувають у власності НБУ (станом на 14.12.2016 р. це 356,1 млрд грн, або 66,4 % ОВДП, що перебувають в обігу), шляхом обміну їх на нові ОВДП на умовах, встановлених Кабміном.

Така ж опція передбачалася в Держбюджеті на 2015 і 2016 р., однак вона

так і не була використана (<http://finbalance.com.ua/news/Restrukturizatsiya-borhiv-Minfinu-pered-NBU-mozhe-vklyuchati-roztyahnennya-viplat-do-2044-roku>).

Як пише Realist з посиланням на власні джерела, вказана реструктуризація може передбачати розтягнення погашення цінних паперів до 2044 р. (принаймні так пропонують у БПП). Як зазначається, у 2017 р. це дасть змогу вивільнити близько 32 млрд грн. «За цими паперами Мінфін платить щорічно величезні відсотки. За великим рахунком, саме ці кошти формують прибуток Нацбанку, частина якого повертається назад до держбюджету», – констатує видання (*Finbalance* (<http://finbalance.com.ua/news/Restrukturizatsiya-borhiv-Minfinu-pered-NBU-mozhe-vklyuchati-roztyahnennya-viplat-do-2044-roku>)). – 2016. – 15.12).

Україна протягом січня – жовтня 2016 р. порівняно з аналогічним періодом 2015 р. скоротила експорт товарів на 7,9 %. Про це свідчать дані Держстатистики, передає УНН (<http://www.unn.com.ua/uk/news/1627877-ukrayina-za-10-misyatsiv-skorotila-eksport-tovariv-na-7-9-derzhstatistiki>).

За даними Держстатистики, протягом січня – жовтня 2016 р. експорт товарів скоротився на 7,9 % порівняно з аналогічним періодом 2015 р. – до 29 млрд 113,2 млн дол. Водночас за вказаний період імпорту товарів також скоротився 7,9 % – до 31 млрд 202,0 млн дол.

Таким чином, негативне сальдо торгівлі становило 2 млрд 88,8 млн дол., водночас за 10 місяців 2015 р. сальдо торгівлі товарами було позитивним і становило 397,1 млн дол.

При цьому коефіцієнт покриття експортом імпорту становив лише 0,93, водночас за 10 місяців 2015 р. він становив 1,01. Слід додати, що зовнішньоторговельні операції проводилися з партнерами із 222 країн світу (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua/uk/news/1627877-ukrayina-za-10-misyatsiv-skorotila-eksport-tovariv-na-7-9-derzhstatistiki>)). – 2016. – 15.12).

НБУ оголосив, що 15 грудня його правління ухвалило рішення про віднесення «Інвестбанку» до категорії неплатоспроможних (<http://finbalance.com.ua/news/NBU-vidnis-Investbank-do-katehori-neplatospromozhnikh-cherez-zamaliy-statutnik>).

«Причиною такого рішення стало те, що після віднесення ПАТ “КБ “Інвестбанк” до категорії проблемних його акціонери не вжили достатніх заходів для приведення розміру статутного капіталу банку у відповідність до вимог законодавства. У зв’язку з цим статутний капітал “Інвестбанку” на 15 грудня 2016 р. не відповідав вимогам законодавства щодо мінімального розміру статутного капіталу в 120 млн грн» (*Finbalance* (<http://finbalance.com.ua/news/NBU-vidnis-Investbank-do-katehori-neplatospromozhnikh-cherez-zamaliy-statutnik>)). – 2016.- 16.12).

Після відносно стабільних з точки зору рентабельності бізнесу 2012–2013 рр., коли реалізаційна ціна на молоко гатунку «екстра» для ферм була в межах 0,4 євро/кг, у 2014 р. Україна отримала дуже стрімкий і затяжний спад закупівельної ціни на молоко. Про це під час прес-конференції «Підсумки-2016 і прогнози на 2017: результати роботи виробників та експортерів» розповіла віце-президент Асоціації виробників молока (АВМ) Г. Лавренюк.

«З лютого 2015 до жовтня 2016 р. ціна рухалася у боковому коридорі – у межах 0,16–0,18 євро/кг. А 2016 р. виявився одним з найзбитковіших за всю історію існування молочної галузі в Україні», – додала вона.

За словами віце-президента АВМ, згідно з оцінками групи експертів FAO, виробництво молока у травні – вересні поточного року було історично найзбитковішим.

Так, умовний молочний індекс (УМІ) за вересень 2016 р. продемонстрував падіння на 31,4 % відносно середнього місячного показника за останні п'ять років.

«З жовтня ми спостерігаємо стримане пожвавлення на світових молочних ринках, тому ціни на молоко-сировину в Україні почали зростати. Це призведе до того, що, за прогнозами, УМІ виробництва молока наприкінці року підніметься до 7 % відносно кінця 2015 р. Однак незважаючи на це, рентабельність молочного бізнесу в Україні залишається нижчою від середніх показників 2011–2015 рр. і становить –22,5 %, – зауважила Г. Лавренюк. – На фоні цих негативних факторів ми маємо один величезний позитив – всі ці потужні обставини спонукали виробників молока до консолідації. Це стосується не тільки відстоювання своїх інтересів та інтересів галузі в правовому полі, в налагодженні ефективного діалогу з законодавчою і виконавчою владою, але також у пошуку нових резервів прибутковості. Зокрема, саме у 2016 р. ми мали перший прецедент, коли господарства почали об'єднуватися, зробили перший прототип молочного кооперативу» (*Agravery* (<http://agravery.com/uk/posts/show/negativni-faktori-molocnoi-galuzi-sponukaut-virobnikiv-do-konsolidacii-avm>)). – 2016. – 15.12).

За 11 місяців поточного року, за підрахунками Держстатистики, поголів'я корів в Україні скоротилося на 85 тис. голів. Про це під час конференції «Підсумки-2016 і прогнози на 2017: результати роботи виробників та експортерів» повідомила віце-президент Асоціації виробників молока (АВМ) Г. Лавренюк.

За її словами, порівняно із 2014 р. поголів'я корів в Україні скоротилося на 12 %.

Згідно з даними Держстатистики, станом на 1 грудня поточного року в Україні налічують 2,1 млн корів, що на 3,9 % менше, ніж торік. Чисельність промислового поголів'я скоротилася на 4,5 % і становить 486,4 тис., а в господарствах населення – на 3,6 %, до 1,6 млн голів.

Г. Лавренюк повідомила, що, за приблизними підрахунками, на кінець 2016 р. національне стадо становитиме 2,7 млн голів (–4,29 %). З них – 483 тис. (–4,4 %) промислового та 1,6 млн (–4,2 %) – у господарствах населення.

«Вирізання поголів'я здебільшого відбувалося у малоефективних і присадибних господарствах», – зазначила Г. Лавренюк.

За її словами, у наступному році в Україні прогнозується подальше зменшення кількості корів, а також скорочення валового збору молока на 250–300 тис. т (*Agravery* (<http://agravery.com/uk/posts/show/u-nastupnomu-roci-v-ukraini-prognozuetsa-podalse-skorocenna-pogoliva-koriv>)). – 2016. – 15.12).

Україна має великі водні запаси, проте не використовує їх для зрошення полі – це тоді, коли від водного дефіциту страждають понад 60 % площ сільгоспугідь. Таку заяву зробив М. Ромащенко, директор Інституту водних проблем і меліорації, передає *superagronom.com*.

«Світ страждає від дефіциту води. В Україні ситуація інша. Якщо у 1991 р. всі галузі народного господарства України використовувати 30–35 млрд куб. м води в рік, то зараз ми використовуємо лише 10 млрд, – говорить академік НААН М. Ромащенко. – У нас створена система Дніпровських водосховищ, ми створили канали – здавалося б, бери і користуйся. Але ми цього не робимо – і тут відрізняємось від усієї планети замість того, щоб скористатися своїми можливостями».

За його словами, питання зрошення стає для України надзвичайно актуальним, адже лише за останні роки площа сухих земель зросла на 7 %. Завдяки ж змінам клімату відбуваються все більш швидкі зміни й у вологозабезпеченні ґрунтів.

За даними Інституту водних проблем і меліорації, уся площа земель, що обробляються в Україні, становить 32 млн га, з яких уже не менше 19 млн га перебувають в умовах дефіциту вологи (*Agravery* (<http://agravery.com/uk/posts/show/v-ukraini-vid-vodnogo-deficitu-strazdaut-ponad-60-plos-silgospugid>)). – 2016. – 19.12).

Рост мобильных и бесконтактных платежей приведет к тому, что через 10 лет на наличный деньги будет приходиться менее четверти всех транзакций в США. Об этом свидетельствуют данные исследования компании Paul Hastings и Центра экономических и бизнес-исследований (CEBR).

По данным исследования, на сегодняшний день на электронные платежи приходится 63 % всех транзакций. Ожидается, что в 2026 г. этот показатель составит 76 %, из-за чего объем безналичных платежей в США достигнет 44 трлн долл.

В Великобритании количество безналичных транзакций вырастет с 55 % в 2016 г. до 68 % в 2026 г. В результате этого общий объем безналичных платежей составит £1,44 млрд.

Прогнозируется, что количество бесконтактных платежей в США увеличится с 38 млн в 2016 г. до 221 млн в 2026 г.; в Великобритании – от 3,3 млн до 19 млн соответственно.

Исследование также показало небольшую популярность мобильных платежей среди жителей Великобритании несмотря на то, что в стране доступен сервис Apple Pay и другие банковские приложения (*Минфин* (<http://minfin.com.ua/2016/12/15/25134872>)). – 2016. – 15.12).